

Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță (Camera a doua extinsă)
27 noiembrie 1997*

Kaysersberg SA
împotriva
Comisiei Comunităților Europene

„Concurență - Regulamentul nr. 4064/89 - Decizie privind declararea unei concentrări ca fiind compatibilă cu piața comună - Angajamente - Produse de igienă feminină - Acțiune în anulare - Admisibilitate - Încălcarea normelor fundamentale de procedură - Consultarea terților - Poziție dominantă”

Cauza T-290/94

În cauza T-290/94,

Kaysersberg SA, societate de naționalitate franceză, cu sediul în Kaysersberg (Franța), reprezentată de către Dominique Voillemot și Jacques-Philippe Gunther, avocați în Baroul din Paris, cu domiciliul ales în Luxemburg la cabinetul lui Jacques Loesch, 11, rue Goethe,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată inițial de către domnii Francisco González Díaz, membru al Serviciului juridic, și Gérard de Bergues, funcționar național detașat la Comisie, apoi de către domnii Giuliano Marengo, consilier juridic principal, și Guy Charrier, funcționar național detașat la Comisie, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg la domnul Carlos Gómez de la Cruz, membru al Serviciului juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

pârâtă,

susținută de

Procter & Gamble GmbH, societate de naționalitate germană, cu sediul în Schwalbach (Germania), reprezentată de către Mario Siragusa, avocat în Baroul din Roma, Giuseppe Scasselati-Sforzolini, avocat în Baroul din Bologna, și domnul Nicholas Levy, barrister, din Baroul Angliei și Țării Galilor, cu domiciliul ales în Luxemburg la cabinetul lui Elvinger și Hoss, 2, place Winston Churchill,

intervenientă,

având ca obiect anularea Deciziei 94/893/CE a Comisiei din 21 iunie 1994, referitoare la o procedură de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului, privind declararea unei concentrări ca fiind compatibilă cu piața comună și Acordul privind Spațiul Economic European [IV/M.430 - Procter & Gamble/VP Schickedanz (II)] (JO L 354, p. 32),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE
(Camera a doua extinsă),

---

* Limba de procedură: franceza.

compus din C. W. Bellamy, președinte, C. P. Briët, A. Kalogeropoulos, A. Potocki și M. Jaeger, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma procedurii orale din 23 aprilie 1997,

pronunță prezenta

Hotărâre

Fapte și procedură

Contextul general al concentrării

1 Concentrarea care face obiectul Deciziei 94/893/CE a Comisiei din 21 iunie 1994 privind declararea unei concentrări ca fiind compatibilă cu piața comună și Acordul privind Spațiul Economic European [IV/M.430 - Procter & Gamble/VP Schickedanz (II)] (JO L 354, p. 32) (denumită în continuare „decizia atacată” sau „decizie”) (a se vedea mai jos punctul 41 și următoarele) se referă la achiziționarea de către Procter & Gamble GmbH (denumită în continuare „P & G”) a societății Vereinigte Papierwerke Schickedanz AG (denumită în continuare „VPS”).

2 P & G este o filială deținută 100 % de societatea americană Procter & Gamble Company. Cifra de afaceri consolidată a grupului în 1992/1993 era de 23 626 milioane ECU, din care 7 814 milioane se obținuseră în cadrul Comunității. Pe lângă produse de igienă și de înfrumusețare, produse pentru spălat haine, produse alimentare și băuturi, P & G desfășoară activități în domeniul produselor din hârtie și cel al articolelor de protecție igienică pentru femei.

3 La data faptelor, P & G era primul operator pe piața absorbantelor în Europa de Vest, cu cote de piață pentru anul 1993 evaluate la 42 % în valoare și 33,5 % în volum, pe teritoriul Comunității și în țările din cadrul Asociației Europene a Liberului Schimb. Mai precis, în ceea ce privește piața germană, cotele de piață ale P & G în valoare care, conform deciziei atacate (punctul 119), erau cuprinse între 35 și 40 %, o plasau pe aceasta, prin marca sa Always, pe primul loc între producătorii de absorbante. În Spania, prin mărcile Ausonia și Evax, P & G deținea în 1993 cote de piață cuprinse între 75 și 80 % în valoare, și între 65 și 70 % în volum (punctul 119 din decizie).

4 Pe piața scutecelelor pentru copii, P & G deținea de asemenea o poziție puternică, mai ales prin marca sa Pampers, având în 1993 o cotă de piață în Comunitate cuprinsă între 45 și 50 % în volum (punctul 25 din decizie). În schimb, până în 1994, cu toate că grupul era primul operator pe piața americană, P & G nu desfășura activități în Europa în sectorul produselor din hârtie pentru uz casnic și igienic, care cuprinde mai ales batiste de hârtie, hârtie igienică, șervețele de bucătărie și șervețele demachiante.

5 Anterior concentrării cu P & G, VPS era o filială deținută 100 % de Gustav und Grete Schickedanz (denumită în continuare „GGS”), societate de persoane, de naționalitate germană. Cifra de afaceri consolidată a acesteia în 1992/1993 era de 681 milioane ECU, din care 645 milioane se obținuseră în interiorul Comunității. Activitățile VPS aveau ca obiect produsele de igienă feminină, produsele din hârtie pentru uz casnic și igienic, scutecele pentru

copii, precum și produsele pentru incontinență la adulți, articolele din bumbac și anumite produse de îngrijire corporală.

6 În ceea ce privește în special produsele de igienă feminină, VPS era prezentă, în principal în Germania, pe piața absorbantelor, pe de o parte, prin marca sa de calitate superioară *Camelia* și prin mărcile sale secundare *Blümia* și *Femina*, și, pe de altă parte, ca fabricant de produse sub mărci de distribuitor. În 1993, cotele de piață ale produselor *Camelia* ale VPS pe piața germană a absorbantelor erau cuprinse între 20 și 25 % (în valoare și în volum), cotele deținute împreună de mărcile *Blümia* și *Femina* fiind de 5–10 % în valoare și de 10–15 % în volum (decizie, punctul 119). De asemenea, VPS comercializa produsele *Camelia* și în Spania, unde cotele de piață erau totuși sub 5 % în 1993, precum și în Austria, Italia și Elveția. În cele din urmă, VPS fabrica tampoane interne pe care le comercializa sub marca *Tampona*.

7 Pe lângă produsele de igienă feminină, VPS era prezentă pe piața scutecelor pentru copii prin mărcile *Moltex* și *Born*, cu o cotă de piață în Comunitate cuprinsă între 1 și 5 % în 1993 (punctul 25 din decizie).

8 În sectorul produselor din hârtie pentru uz casnic și igienic, cotele de piață globale ale VPS în Comunitate erau scăzute, dar erau cuprinse între 15 și 20 % (în volum) pe piața germană pentru 1993 (punctul 13 din decizie).

Procedura în fața Comisiei

9 La 9 decembrie 1993, P & G a notificat Comisiei, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (versiune rectificată JO 1990, L 257, p. 13, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4064/89”), un proiect de achiziție a întregului capital al VPS.

10 La 21 decembrie 1993, în cadrul acestei prime notificări, Kaysersberg SA a răspuns la un chestionar al Comisiei din 17 decembrie 1993, comunicând anumite informații despre sectoarele referitoare la igiena feminină și incontinența la adulți în Franța, precum și observațiile sale asupra impactului proiectului de concentrare.

11 Kaysersberg este o societate pe acțiuni de naționalitate franceză, filială a grupului olandez *Jamont NV*, controlată în comun de *James River Corporation* și *Cragnotti & Partners*, a cărui cifră de afaceri consolidată în 1993 se ridică la 4 miliarde 818 milioane FF. Kaysersberg este prezentă în sectorul igienei feminine, în special în Franța și Belgia. Împreună cu filiala sa *Vania Expansion*, care comercializează absorbante și tampoane interne, Kaysersberg era, în 1993, primul operator din Franța, cu o cotă de piață globală de peste 30 % în valoare. Kaysersberg activează și în sectorul produselor din hârtie pentru uz casnic și igienic, mai ales prin marca *Lotus*, în cel al produselor pentru incontinență la adulți, precum și în domeniul igienei infantile (scutece pentru copii).

12 La 17 ianuarie 1994, în urma retragerii notificării inițiale, P & G a notificat Comisiei, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, un nou proiect de concentrare prin care P & G își propunea să achiziționeze în totalitate capitalul VPS și al altor filiale ale GGS care operează în sectoare conexe.

13 În cadrul acestui nou proiect, în acordul de achiziție încheiat de P & G și GGS precum și în acordul anexă încheiat între P & G, GGS și VPS se prevedea că VPS va disocia activitatea

„scutece pentru copii” de celelalte activități ale sale pentru a o transfera unei societăți distincte până la încheierea concentrării și că imediat după închiderea procedurii de achiziție a VPS, P & G va ceda acțiunile acestei societăți distincte unui mandatar, desemnat de P & G la 22 decembrie 1993, cu mandatul de a găsi un cumpărător final al acestor acțiuni (punctele 5 și 6 din decizie).

14 Notificarea conținea, de altfel, o ofertă de angajament a societății P & G de a nu dobândi controlul asupra activităților referitoare la „protecție igienică feminină” din sectorul „non-Camelia” ale VPS, adică activele corporale și necorporale referitoare la cele trei mărci Blümia, Femina și Tampona, și nici asupra activităților societății VPS ca producător pentru mărci de distribuitor (în continuare „activitate non-Camelia”) (punctul 8 din decizie).

15 La 22 ianuarie 1994, Comisia a publicat în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* avizul prevăzut la articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89 (JO C 19, p. 15). În conformitate cu punctul 4 din comunicare, Comisia invita „părțile terțe interesate să îi prezinte eventualele observații cu privire la proiectul de concentrare”. [traducere neoficială]

16 La 24 ianuarie 1994, Kaysersberg a răspuns la un chestionar pe care i-l adresase Comisia la 19 ianuarie, comunicând informațiile solicitate referitoare la piața geografică și la situația concurenței în domeniul produselor de igienă feminină, comunicând totodată Comisiei observațiile sale privind impactul proiectului de concentrare.

17 Corespondența cu Comisia a continuat prin scrisorile trimise de Kaysersberg la 14 martie, 29 aprilie, 18 mai și 31 mai 1994.

18 După examinarea notificării, la 17 februarie 1994 Comisia a decis, în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 4064/89, inițierea procedurii în ceea ce privește absorbantele pe motiv că respectiva concentrare notificată generează îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu piața comună.

19 La 30 martie 1994, Comisia a adresat comunicarea obiecțiilor societății P & G.

20 Prin scrisoarea din 12 aprilie 1994, Comisia a adresat societății Kaysersberg o copie a comunicării obiecțiilor, în temeiul articolului 15 din Regulamentul (CEE) nr. 2367/90 al Comisiei din 25 iulie 1990 privind notificările, termenele și audierile prevăzute în Regulamentul nr. 4064/89 (JO L 219, p. 5, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2367/90”), pentru a o informa cu privire la natura și obiectul procedurii și pentru a o invita să își prezinte opiniile.

21 Conținutul comunicării obiecțiilor era, în esență, următorul.

22 Cu titlu preliminar, Comisia amintea că, în conformitate cu acordurile de achiziție, activitatea „scutece pentru copii” a VPS trebuia încredințată unei societăți distincte pe care un mandatar, desemnat de P & G la 22 decembrie 1993, va avea ca misiune să o cedeze unui nou cumpărător. Aceasta a dedus astfel că angajamentul respectiv făcea parte integrantă din notificare și că, în pofida obiecțiilor pe care le va formula Comisia în cazul achiziției, această activitate nu este vizată (punctul 7 din comunicarea obiecțiilor). Aceasta amintea, pe de altă parte, că P & G oferise unilateral un angajament de a nu dobândi controlul activității non-Camelia a VPS și preciza că, în urma inițierii procedurii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 4064/89, P & G confirmase că angajamentele vor fi menținute cu condiția adoptării de către Comisie a unei decizii de compatibilitate, în temeiul articolului

8 din Regulamentul nr. 4064/89, în favoarea întregii tranzacții notificate (punctele 8–10 din comunicarea obiectiilor).

23 După ce a remarcat că tranzacția notificată este o concentrare cu dimensiune comunitară, Comisia a indicat faptul că procedura a fost inițiată cu privire la absorbante. Elementele invocate de Comisie în comunicarea obiectiilor pot fi rezumate după cum urmează.

24 În ceea ce privește piața relevantă a produsului, Comisia considera că exista o piață distinctă pentru fiecare dintre produsele de igienă feminină, adică protejslipurile, tamponurile interne și absorbantele. În ceea ce privește definiția pieței geografice, Comisia considera că piața absorbantelor avea o dimensiune națională. În această privință, Comisia ținea cont, mai ales, de gradul ridicat de concentrare în Germania și Spania, de fidelitatea consumatoarelor față de marcă, de dificultățile de acces la distribuție, de necesitatea unor mari investiții publicitare pentru introducerea produsului, precum și de eșecul mai multor tentative de intrare pe piață în cursul ultimilor ani.

25 În evaluarea sa privind concentrarea, Comisia sublinia creșterea în valoare a pieței absorbantelor în Europa de Vest de la introducerea, la începutul anilor 90, a unor noi produse elaborate precum Always, cu o valoare adăugată importantă în raport cu produsele clasice. Pentru a aprecia cotele de piață ale părților, Comisia considera că măsura cea mai adecvată era cota de piață în valoare, în special din cauza diferențelor de preț evaluate la 50-100 % între mărcile de calitate superioară și mărcile secundare sau mărcile de distribuitor, din cauza faptului că predomină articolele de marcă ce fac obiectul unei promovări intense și din cauza necesității de a ține seama de puterea financiară a societăților, având în vedere caracterul expansiv al segmentului produselor de calitate superioară.

26 Potrivit Comisiei, pe piețele naționale ale absorbantelor vizate în principal de concentrare, cotele de piață pentru anul 1993 se stabileau după cum urmează (punctul 93 din comunicarea obiectiilor):

	Germania		Spania		Austria	
	Valoare 1993 (%)	Volum 1993 (%)	Valoare 1993 (%)	Volum 1993 (%)	Valoare 1993 (%)	Volum 1993 (%)
P & G	36,3	20,4	79,8	65,9	24,6	17,6
VP Camelia	24,5	21,6	1,4	1,1	13,9	12,6
P & G + Camelia	60,8	42,0	81,2	67,0	38,5	30,2
VP alte mărci	6,9	12,0	—	0,1	2,9	2,4
Johnson & Johnson	13,4	9,2	1,1	0,8	30,1	24,8
Mölnlycke	—	—	—	—	—	—
Kimberly-Clark	0,9	0,8	—	—	—	—
Rauscher	—	—	—	—	17,8	27,6
Mărci private	12,5	23,7	10,6	18,6	9,2	2,2
Altele	5,1	12,3	7,1	13,5	1,5	12,8

27 Comisia amintea că piața absorbantelor se caracteriza, în special în Germania, prin obstacole mari în calea introducerii pe piață care rezultau mai ales din fidelitatea accentuată față de marcă, din necesitatea de a dezvolta produse inovatoare și de a iniția acțiuni promoționale de anvergură, precum și din dificultatea obținerii accesului la comerțul cu amănuntul. În plus, gradul de concentrare deja ridicat în Germania și Spania anterior concentrării crescuse și mai mult.

28 Comisia ținea seama și de poziția societății P & G pe piața absorbantelor, deosebit de puternică pe segmentul cu cea mai mare creștere, cel al absorbantelor ultra-subțiri, de puterea comercială a acesteia față de distribuitori, în calitate de mare furnizor de produse de consum curent, precum și de puterea financiară a acesteia în raport cu concurenții săi în domeniul absorbantelor. Or, conform Comisiei, intrarea unor eventuali concurenți care ar putea contesta dominarea de către P & G în Germania și Spania părea puțin probabilă ținând seama de diferitele tentative eșuate de a intra pe piața germană, inițiate de Mölnlycke și Kimberly Clark în cursul ultimilor 10–15 ani, precum și de Kaysersberg între 1970 și 1985.

29 Având în vedere aceste elemente, în special analiza cotelor de piață pe care le-ar deține P & G în urma concentrării, obstacolele la intrarea pe piață și concurența potențială, Comisia considera că, ținând seama de factorii inerenți piețelor absorbantelor din Germania, Spania și Austria, achiziționarea societății VPS de către P & G, chiar și după cesiunea activităților „scutece pentru copii” ale VPS, și ținând seama de angajamentul P & G de a nu dobândi controlul activității non-Camelia, i-ar permite societății P & G să acționeze independent față de clienții și concurenții săi pe aceste piețe (punctul 145 din comunicarea obiectiilor). În ceea ce privește în special piața germană, Comisia aprecia că achiziționarea VPS și a mărcii sale germane principale Camelia, care este de asemenea ultima marcă principală națională independentă, ar îngreuna accesul la piața germană pentru alți operatori, obligându-i să se stabilească direct pe piață mai degrabă decât prin achiziționarea unei întreprinderi deja existente (punctul 146 din comunicarea obiectiilor).

30 Comisia concluziona, astfel, că respectiva concentrare notificată ar putea fi incompatibilă cu piața comună din moment ce era în măsură să ducă la crearea unei poziții dominante pe piețele absorbantelor din Germania și Austria, precum și la consolidarea unei poziții dominante în Spania, cu consecința că o concurență efectivă ar fi împiedicată în mod semnificativ pe o parte importantă a pieței comune în sensul articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89 (punctul 151 din comunicarea obiectiilor).

31 La 25 și 26 aprilie, Comisia a organizat, în conformitate cu articolele 13–15 din Regulamentul nr. 2367/90, o primă audiere a părților la concentrare și a terțelor părți, printre care și Kaysersberg, urmată la 6 mai 1994 de a doua audiere a părților la concentrare și a terțelor. La 9 mai 1994, Kaysersberg a adresat Comisiei o copie a textului intervenției președintelui director general al acesteia în cadrul primei audieri.

32 La 27 mai 1994, Comitetul consultativ în materie de concentrări s-a reunit pentru prima dată și a emis un aviz nefavorabil concentrării notificate (Avizul Comitetului consultativ în materie de concentrări economice adoptat la a 20-a și a 22-a reuniune din 27 mai și 20 iunie 1994 cu privire la un proiect de decizie revizuit referitor la cazul IV/M.430 - Procter & Gamble/VP Schickedanz (II), JO 1994, C 379, p. 34, punctele 1–8).

33 La 10 iunie 1994, P & G a propus Comisiei noi angajamente privind cesiunea activității referitoare la produse de igienă feminină specifice mărcii Camelia a VPS (în continuare „activitatea Camelia”) pentru a îndepărta obiectiile Comisiei privind compatibilitatea proiectului de concentrare cu piața comună.

34 Prin scrisoarea din 13 iunie, Comisia a solicitat societății P & G să aducă anumite modificări propunerilor făcute. În acest scop, Comisia a adresat societății P & G un proiect de angajament modificat care lua în seamă schimbările cerute și i-a solicitat de asemenea să pregătească o versiune neconfidențială a acestui text pentru a putea consulta părțile terțe. Prin scrisoarea din 14 iunie 1994, P & G accepta modificările astfel propuse.

35 Miercuri, 15 iunie 1994, Comisia a trimis societății Kaysersberg o scrisoare a P & G, datată 15 iunie, care conținea versiunea neconfidențială a proiectului de angajamente astfel acceptat, informând-o că îi acordă posibilitatea, în temeiul articolului 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89 și al articolului 15 din Regulamentul nr. 2367/90, de a prezenta observațiile sale scrise, acestea trebuind să îi parvină cel târziu luni, 20 iunie 1994, în cursul dimineții, pentru a putea fi comunicate Comitetului consultativ.

36 În conformitate cu versiunea neconfidențială comunicată societății Kaysersberg, P & G propunea angajamente privind activitatea Camelia care includeau (a) situl industrial din Forschheim și liniile de producție destinate produselor de igienă feminină, (b) marca Camelia și (c) toate celelalte active și pasive care fac parte din sau care sunt necesare pentru funcționarea activității Camelia. Propunerile de angajamente erau următoarele:

„1. P & G se angajează, cât mai repede posibil după adoptarea de către Comisie a unei decizii favorabile în temeiul Regulamentului nr. 4064/89 și în orice caz până la 1 iulie 1994, să numească societatea Goldman Sachs International Ltd (Goldman Sachs) pentru a acționa în numele său pentru a purta cu bună credință negocieri cu terțe părți interesate, în vederea vânzării activității Camelia. P & G va conveni cu Goldman Sachs în ceea ce privește remunerația acesteia din urmă, înțelegându-se că o parte din această remunerație va consta într-un comision aferent vânzării menționate.

2. P & G se angajează să dea societății Goldman Sachs un mandat irevocabil pentru a găsi un cumpărător pentru activitatea Camelia în termen de [...] înțelegându-se că cumpărătorul menționat trebuie să fie un concurent viabil, actual sau potențial, independent de P & G și fără legătură cu aceasta, capabil să mențină și să dezvolte activitatea Camelia ca forță concurențială pe piața relevantă. P & G ia toate măsurile rezonabile pentru a încuraja personalul angajat în prezent în cadrul activității Camelia, inclusiv personalul din vânzări și personalul administrativ, să lucreze pentru această terță parte independentă. Se consideră că P & G a respectat acest angajament dacă în termen de [...] aceasta a încheiat o scrisoare de intenție cu caracter obligatoriu în vederea vânzării activității Camelia sub rezerva ca această vânzare să fie finalizată într-o limită de timp de [...]. P & G se angajează să furnizeze asistența solicitată de Goldman Sachs înainte de vânzarea activității Camelia către o terță parte, în condițiile normale ale pieței.

3. Numai P & G este liberă să accepte oferte sau să selecteze oferta pe care o consideră cea mai bună în cazul în care există mai multe oferte. Valoarea acestor oferte se determină în funcție de prețul oferit plus celelalte obligații care afectează valoarea ofertelor.

4. P & G se angajează, în termen [...] să pregătească situl industrial din Forschheim pentru a putea fi transferat unei terțe părți și, în mod special, să îl pregătească pentru a putea fi administrat separat de P & G.

5. Înainte de încheierea vânzării activității Camelia unei terțe părți, P & G se asigură că activitatea Camelia este administrată ca entitate distinctă și vandabilă cu conturi de gestiune proprii, cu un efort de vânzare și de distribuție pentru activitatea Camelia care să difere de activitatea referitoare la produse de igienă feminină a P & G. P & G se angajează, pe de altă parte, ca activitatea Camelia să aibă conducere proprie, care va avea directive pentru administrarea activității respective în mod independent pentru a garanta rentabilitatea continuă și valoarea acesteia pe piață, precum și că P & G va furniza resurse financiare suficiente în acest scop în desfășurarea normală a activității. Înainte de încheierea vânzării activității Camelia către o terță parte, P & G nu va integra activitatea Camelia în nicio unitate

operațională a P & G. De asemenea, P & G se angajează să nu efectueze schimbări structurale în activitatea Camelia fără acordul prealabil al Comisiei.

6. P & G nu va obține de la conducerea activității Camelia secrete de afaceri, know-how, informații comerciale, nici alte informații industriale și nici drept de proprietate intelectuală, cu caracter confidențial sau cu titlu de proprietar, referitoare la activitatea Camelia.

7. P & G se angajează să determine Goldman Sachs să întocmească un raport scris pe bază [...] cu privire la progresele relevante ale negocierilor cu terțe părți interesate de achiziționarea activității Camelia și se angajează ca aceste rapoarte, împreună cu o documente doveditoare, să fie prezentate Comisiei. Documentația menționată va cuprinde un raport întocmit de conducerea activității Camelia cu privire la operațiunile sale comerciale în desfășurare.

8. Orice litigiu între P & G și terța parte care achiziționează activitatea Camelia, survenite în raport cu sau în legătură cu punerea în aplicare a angajamentelor, va fi supus unui arbitraj independent care trebuie să fie acceptat reciproc de P & G și terța parte menționată.”

[„P & G hereby gives the following undertakings to the Commission with respect to VP's Camelia-branded feminine hygiene products business, which comprises: (i) the Forschheim plant and the production lines dedicated to the manufacture of feminine hygiene products; (ii) the Camelia brand name; and (iii) all other assets and liabilities that form part of or are necessary for the operation of VP's Camelia-branded feminine hygiene products business (hereafter referred to as the 'Business').

1. P & G undertakes that, as soon as practicable after the Commission has adopted a favourable decision under the Regulation 4064/89 and in any event no later than July 1, 1994, it shall appoint Goldman Sachs International Ltd ('Goldman Sachs') to act on its behalf in conducting good faith negotiations with interested third parties with a view to selling the Business. P & G and Goldman Sachs shall agree on the latter's remuneration, it being understood that part of such remuneration shall consist of a fee related to the consideration of the sale.

2. P & G undertakes that it shall give Goldman Sachs an irrevocable mandate to find a purchaser for the Business within [confidential] of its appointment, it being understood that such purchaser shall be a viable existing or prospective competitor independent of and unconnected to P & G and capable of maintaining and developing the Business as an active competitive force on the market concerned. P & G shall take all reasonable steps to encourage the relevant personnel currently employed in the Business, including sales and administrative personnel, to take up employment with such independent third party. P & G shall be deemed to have complied with this undertaking if, within [confidential], it has entered into a binding letter of intent for the sale of the Business, provided that such sale is completed within [confidential]. P & G undertakes to give, on an arm's length basis, all assistance requested by Goldman Sachs prior to the sale to the third party.

3. P & G alone shall be free to accept any offer or to select the offer it considers best in case of a plurality of offers. The value of any such offers shall be determined by the price offered plus other obligations affecting the value of such offers.

4. P & G undertakes that, within [confidential], the Forcheim plant shall be rendered capable of being transferred to an independent third party and, most particularly, that the Forcheim plant is capable of being managed separately from P & G.

5. Prior to the completion of the sale of the Business to a third party, P & G shall ensure that the Business is managed as a distinct and saleable entity with its own management, accounts and a sales distribution effort for the Business that is separate from P & G's catamenials business. P & G further undertakes that the Business shall have its own management that shall be under instructions to manage it on an independent basis in order to ensure its continued viability and market value, and that P & G shall provide sufficient financial resources to this end in the ordinary course of business. Prior to the completion of the sale of the Business to a third party, P & G shall not integrate the Business into any P & G business unit. P & G further undertakes that it shall make no structural changes to the Business without prior Commission approval.

6. P & G shall not obtain from the Business management any business secrets, know-how, commercial information, or any other industrial information of a confidential or proprietary nature relating to the Business.

7. P & G undertakes that it shall cause Goldman Sachs to provide a written report on a [confidential] basis on any relevant developments in its negotiations with third parties interested in purchasing the Business, and that such reports, together with supporting documentation, shall be furnished to the Commission. Such supporting documentation shall include a report prepared by the management of the Business on its on-going commercial operations.

8. Any dispute between P & G and the third party purchasing the Business arising out of or in the connection with the implementation of these undertakings shall be submitted to independent arbitration to be mutually agreed between P & G and such third party.”]

37 La 16 iunie 1994, P & G a adresat Comisiei o scrisoare în care confirma că angajamentele prezentate la 14 iunie 1994 le modifică și înlocuiesc pe cele prezentate la 17 ianuarie 1994 cu privire la produsele de igienă feminină ale VPS și că, în consecință, în cazul unei decizii favorabile a Comisiei, aceasta are dreptul de a dobândi și păstra controlul activității non-Camelia a societății VPS.

38 Vineri, 17 iunie 1994, Kaysersberg a adresat Comisiei observațiile sale. În scrisoarea sa, Kaysersberg susținea în primul rând că angajamentele propuse de P & G trebuie considerate ca fiind inadmisibile ca urmare a caracterului lor tardiv și a termenului scurt lăsat terților pentru a reacționa, iar în al doilea rând expunea motivele pentru care aceasta aprecia că angajamentele propuse nu erau satisfăcătoare, precum și modificările pe care le solicita.

39 La 20 iunie 1994, Comitetul consultativ în materie de concentrări între întreprinderi s-a reunit pentru a doua oară. În avizul său, comitetul precizează că:

„9. [...] după ce a examinat informațiile comunicate de Comisie cu privire la soluțiile prezentate de Procter & Gamble în scrisoarea din 15 iunie 1994 pentru a rezolva problemele de concurență ridicate de proiectul de concentrare, este de acord că proiectul de concentrare este compatibil cu piața comună și Spațiul Economic European cu condiția dezinvestirii din activitatea privind produsele de protecție igienică feminină specifice mărcii Camelia.

10. [...] angajamentele menționate sunt suficiente [...] cu condiția ca următoarele aspecte să fie clarificate și aplicate efectiv:

a) nominalizarea unui mandatar, independent de Procter & Gamble, care conduce dezinvestirea din activitatea referitoare la produsele specifice mărcii Camelia și care o administrează independent de Procter & Gamble până la realizarea dezinvestirii;

b) stabilirea unor termene scurte pentru efectuarea dezinvestirii;

c) potențialul cumpărător trebuie să aibă resurse financiare suficiente și o experiență dovedită în domeniul produselor de consum care îi permite să mențină și să dezvolte în mod activ comercializarea produselor Camelia în concurență cu Procter & Gamble;

d) independența conducerii activității Camelia față de Procter & Gamble până la realizarea dezinvestirii;

e) Comisia trebuie să aibă posibilitatea de a examina în avans caracteristicile potențialilor cumpărători respectând independența Procter & Gamble în alegerea unui cumpărător final;

f) Comisia trebuie să dețină atribuții de control și de decizie suficiente pentru a asigura aplicarea în întregime a angajamentelor.

11. În plus, o minoritate din Comitet consideră că Procter & Gamble ar trebui obligată, de asemenea, la dezinvestirea din activitățile referitoare la produsele de protecție igienică feminină sub «mărci de distribuitor și mărci secundare» ale VPS Schickedanz.” [traducere neoficială]

40 În urma reuniunii Comitetului consultativ, versiunea definitivă a angajamentelor P & G a fost pregătită de Comisie și acceptată de P & G.

Decizia în litigiu din 21 iunie 1994

41 La 21 iunie 1994, având în vedere angajamentele asumate de P & G în ceea ce o privește, Comisia a adoptat decizia în litigiu, declarând concentrarea compatibilă cu piața comună și Acordul SEE.

42. Articolul 1 din partea dispozitivă este formulat după cum urmează:

„Articolul 1

Sub rezerva îndeplinirii integrale a tuturor condițiilor și obligațiilor incluse în angajamentele Procter & Gamble GmbH față de Comisie având în vedere activitatea referitoare la produsele de igienă feminină ale mărcii Camelia a societății VP Schickedanz, astfel cum sunt prevăzute în considerentul 186 din prezenta decizie, concentrarea notificată de Procter & Gamble GmbH la 17 ianuarie 1994 referitoare la achiziționarea VP Schickedanz AG este declarată compatibilă cu piața comună și cu buna funcționare a Acordului privind Spațiul Economic European.” [traducere neoficială]

43 Decizia a fost comunicată societății Kaysersberg, pentru informare, la 27 iunie 1994.

44 Decizia poate fi rezumată după cum urmează.

45 Cu titlu prealabil, Comisia observă că angajamentul de a nu dobândi controlul sectorului „scutece pentru copii” al VPS face parte integrantă din notificare și că, prin urmare, în pofida obiecțiilor pe care aceasta le-ar formula cu privire la o astfel de achiziție, decizia nu se

adreasează acestei piețe (punctul 7 din decizie). În ceea ce privește angajamentul inițial propus de P & G, inclus în notificare, de a nu dobândi controlul activității non-Camelia a VPS, Comisia precizează că în ceea ce privește obiecțiile pe care le-a formulat, P & G a modificat substanțial atât mărcile care trebuie cesionate cât și condițiile acestei cesionări și astfel a substituit produsele de igienă feminină ale mărcii Camelia cu produsele non-Camelia ale societății VPS (punctul 8 din decizie).

46 După ce a evidențiat că operațiunea notificată este o concentrare cu dimensiune comunitară, Comisia amintește în continuare că respectiva concentrare vizează următoarele produse fabricate de VPS: produse din hârtie pentru uz casnic, produse de igienă feminină, produse pentru incontinență la adulți, articole din bumbac precum și anumite produse de îngrijire corporală, și că procedura a fost inițiată pentru absorbante.

47 În ceea ce privește produsele din hârtie pentru uz igienic și casnic, Comisia subliniază că P & G, cu toate că este „lider” în Statele Unite și Canada, nu desfășoară activități în acest sector în Europa și că, potrivit P & G, scopul strategic al concentrării este acela de a intra pe piața europeană a produselor menționate. Aceasta constată, de altfel, că cotele de piață ale VPS în întregul sector sunt scăzute în Comunitate, fiind cuprinse între 15 și 20 % în Germania, și că pentru fiecare piață de produse luată în considerare separat, VPS va deține în Germania între 35 și 40 % din piața batistelor de hârtie și între 15 și 20 % din cea a hârtiei igienice.

48 Comisia concluzionează:

„Ținând seama de faptul că activitățile societăților P & G și VPS nu se suprapun în acest sector și de importanța redusă a cotelor de piață ale VPS, concentrarea economică nu generează îndoieli privind regulile de concurență pentru aceste produse.” (Punctul 13 din decizie.) [traducere neoficială]

49 În ceea ce privește produsele pentru incontinență la adulți, produsele din bumbac și produsele cosmetice, Comisia concluzionează, de asemenea, după ce a analizat în special pozițiile P & G și VPS pe aceste piețe, că respectiva concentrare nu ridică îndoieli grave în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața comună (punctele 14–23 din decizie).

50 În ceea ce privește scutecele pentru copii, Comisia consideră că, în absența angajamentului inclus în notificare și în pofida unui creșterii minore în cotele de piață, concentrarea ar crea o poziție dominantă pentru P & G, date fiind cotele acesteia de piață în Comunitate, cuprinse între 45 și 50 %, resursele sale financiare, tehnologiile avansate și poziția sa puternică față de comercianții cu amănuntul (punctele 24–26 din decizie).

51 În ceea ce privește produsele de igienă feminină, decizia concluzionează mai întâi, după o expunere întemeiată în esență pe totalitatea elementelor incluse în comunicarea obiecțiilor (punctele 27–182 din decizie), că respectiva concentrare în forma în care a fost notificată, cuprinzând oferta inițială a P & G de a ceda activitatea privind produsele de igienă feminină non-Camelia a VPS, ar permite entității rezultate în urma concentrării P & G să acționeze independent de clienții și concurenții săi pe piața germană și cea spaniolă a absorbantelor (punctul 183 din decizie). În special, aceasta constată că în Germania, în urma concentrării, P & G ar deține cote de piață cuprinse între 60 și 65 % în valoare și între 40 și 45 % în volum, concurentul său cel mai apropiat deținând doar între 10 și 15 % din piață în valoare și între 5 și 10 % din piață în volum și adaugă că achiziționarea de către P & G a mărcii Camelia a VPS ar îngreuna accesul la piața germană pentru alți noi concurenți, obligându-i să se stabilească în

mod direct mai degrabă decât prin intermediul achiziționării unei întreprinderi deja existente (punctul 184 din decizie).

52 Comisia indică apoi că P & G s-a oferit să modifice proiectul de concentrare notificat, contractând angajamente în ceea ce privește activitatea Camelia a VPS (punctul 186 din decizie).

53 În conformitate cu angajamentele P & G reproduse în decizie, se prevede în special:

„P & G își ia următoarele angajamente față de Comisie în raport cu activitatea referitoare la produsele de igienă feminină ale mărcii Camelia a VPS, care cuprinde: (i) situl industrial din Forschheim și liniile de producție destinate produselor de igienă feminină; (ii) marca Camelia și (iii) toate celelalte active și pasive care fac parte din sau care sunt necesare pentru funcționarea activității referitoare la produsele de igienă feminină ale mărcii Camelia a VPS (denumită în continuare «activitatea Camelia»).

1) P & G se angajează, cât mai repede posibil după adoptarea de către Comisie a unei decizii favorabile în temeiul Regulamentului nr. 4064/89 și în orice caz cel târziu la data încheierii achiziției titlurilor VPS, să numească un mandatar independent (denumit în continuare «mandatar») care va trebui să fie aprobat de către Comisie, pentru a acționa în numele său în cadrul supravegherii managementului curent al activității Camelia pentru a asigura rentabilitatea continuă și valoarea acesteia pe piață, precum și cesiunea rapidă și efectivă a celorlalte activități ale P & G. Mandatarul va numi totodată Goldman Sachs International Ltd (Goldman Sachs) pentru a acționa în numele său pentru a purta cu bună credință negocieri cu terțe părți interesate, în vederea vânzării activității Camelia [...].

2) P & G se angajează să acorde mandatarului un mandat irevocabil pentru a găsi un cumpărător valid pentru activitatea Camelia în termen de [...] înțelegându-se că cumpărătorul menționat va trebui să fie un concurent viabil, actual sau potențial, independent de P & G și fără legătură cu aceasta, care să aibă resursele financiare și experiența demonstrată pe piețele bunurilor de consum care să îi permită să mențină și să dezvolte activitatea Camelia ca forță concurențială activă care va face concurență produselor de igienă feminină ale P & G pe diferitele piețe relevante [...].

[...]

8) P & G nu integrează activitatea VPS în materie de mărci secundare și mărci de distribuitor în propriile structuri comerciale și în cele de producție pentru articole de igienă feminină până la finalizarea vânzării activității Camelia.

[...]” (punctul 186 din decizie).

54 În continuare, Comisia susține:

„Comisia este mulțumită că oferta P & G de a ceda activitatea care include marca de absorbante Camelia va împiedica P & G să obțină o poziție dominantă în Germania și o va împiedica să își consolideze poziția dominantă în Spania. În urma concentrării și a cesionării activității Camelia, structura pieței în Germania și în Spania va fi următoarea, ținându-se seama de faptul că P & G nu va mai ceda activitatea non-Camelia a societății VPS (cote de piață exacte omise din cauza secretului de afaceri):

	Germania	Spania
--	----------	--------

	Valoare 1993 (%)	Volum 1993 (%)	Valoare 1993 (%)	Volum 1993 (%)
P & G	35-40	20-25	75-80	65-70
VP alte mărci	5-10	10-15	0	< 1
Total P & G	40-45	30-35	75-80	65-70
VP Camelia	20-25	20-25	1-5	1-5
J & J	10-15	5-10	1-5	<1
Kimberly-Clark	<1	< 1	—	—
Mărci de distribuitor	10-15	20-25	10-15	15-20
Altele	5-10	10-15	5-10	10-15

Astfel cum s-a arătat în acest tabel, P & G își va mări cota de pe piața germană cu 6,9 % pentru a ajunge la o cotă totală de 43,2 % (în valoare) împreună cu Camelia care deține o cotă de 24,5 % și J & J cu o cotă de 13,4 %. Creșterea cotei de piață a P & G va fi atribuibilă exclusiv achiziționării de către aceasta a activității VPS referitoare la mărcile secundare și mărcile de distribuitor (adică altele mărci decât cele de calitate superioară), în timp ce activitatea existentă Always a P & G va înfrunța concurența din partea a doi furnizori importanți de absorbante purtând mărci de calitate superioară. În Spania, cota de piață a P & G va crește cu mai puțin de 0,1 %. Prin urmare, Comisia a concluzionat că angajamentele oferite de P & G având în vedere activitatea referitoare la produsele de igienă feminină ale mărcii Camelia a VPS sunt suficiente pentru a împiedica crearea sau consolidarea unei poziții dominante pe piața germană și cea spaniolă, sau chiar în alte părți ale Spațiului Economic European.” (Punctul 187 din decizie.) [traducere neoficială]

Măsuri luate în urma deciziei

55 Prin scrisoarea din 5 iulie 1994, P & G a informat Comisia că negocierile privind cesiunea activității Camelia a VPS se desfășuraseră cu societatea Kimberly Clark și că cesiunea ar putea surveni la data încheierii definitive a vânzării activelor societății VPS către P & G, sau la scurt timp după aceasta.

56 La 20 iulie 1994, Comisia a anunțat, printr-un comunicat de presă, că încheierea vânzării VPS către P & G a avut loc la 16 iulie 1994 și că, simultan, ansamblul activităților VPS în domeniul produselor de igienă feminină (în special activitatea Camelia) fusese cedat societății Kimberly Clark și că activitatea VPS în sectorul scutecelelor pentru copii fusese vândută grupului Wirths.

57 Conform afirmațiilor P & G, intervenientă în procedură, mărcile Camelia, Tampona și mărcile private ar fi fost vândute societății Kimberly Clark, iar marca Blümia ar fi fost acordată sub licență acestei întreprinderi la 16 iulie 1994. În ceea ce privește marca Femina a VPS, Comisia și intervenienta indică faptul că marca a fost achiziționată de lanțul de distribuție german Rewe.

Procedura și pretențiile părților

58 În aceste circumstanțe, Kaysersberg a introdus prezenta acțiune prin cerere depusă la grefa Tribunalului la 19 septembrie 1994.

59 Prin cerere depusă la grefa Tribunalului la 8 ianuarie 1995, P & G a solicitat să intervină în sprijinul pretențiilor Comisiei și a solicitat, în temeiul articolului 35 alineatul (2) litera (b) din

Regulamentul de procedură al Tribunalului, să fie autorizată să utilizeze limba engleză atât în cursul procedurii scrise, cât și în cursul procedurii orale.

60 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 1 februarie 1995, reclamanta a solicitat să se acorde tratament confidențial anumitor documente din dosarul său în cazul în care cererea de intervenție ar fi admisă.

61 Prin ordonanța președintelui Camerei întâi extinse a Tribunalului din 19 mai 1995, s-a admis cererea de intervenție a P & G și s-a acordat confidențialitate reclamantei pentru mai multe înscrisuri din dosar.

62 Prin Ordonanța din 16 august 1995, Kaysersberg/Comisia (T-290/94, Rec., p. II-2249), Tribunalul a respins cererea de derogare de la regimul lingvistic prezentată de P & G, în măsura în care cererea se referea la procedura scrisă, și a admis ca P & G să se exprime în limba engleză în cadrul procedurii orale.

63 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul a hotărât deschiderea procedurii orale fără să dispună măsuri de cercetare judecătorească prealabile. Cu toate acestea, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, Comisia a fost invitată la 24 ianuarie 1997 să răspundă unor întrebări scrise și să prezinte versiuni neconfidențiale ale anumitor documente. Comisia a răspuns la întrebările scrise adresate de către Tribunal și a prezentat documentele solicitate la 19 februarie 1997.

64 În ședința din 23 aprilie 1997, au fost ascultate susținerile orale ale părților principale și ale intervenientei și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de către Tribunal.

65 Reclamanta solicită Tribunalului:

- anularea Deciziei din 21 iunie 1994 a Comisiei;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

66 Pârâta solicită Tribunalului:

- respingerea acțiunii;
- obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

67 Intervenienta solicită Tribunalului:

- declararea acțiunii, fără a examina fondul cauzei, ca fiind inadmisibilă din moment ce reclamanta nu a demonstrat un interes de a acționa, sau
- respingerea acțiunii ca neîntemeiată;
- obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a cheltuielilor efectuate de către intervenientă.

68 În observațiile sale ca răspuns la memoriul în intervenție, reclamanta solicită Tribunalului:

- respingerea tuturor motivelor invocate de pârâtă;

- obligarea intervenientei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

Expunere sumară a argumentelor părților

69 În cererea sa, reclamanta susține că aceasta este îndreptățită în temeiul articolului 173 al patrulea paragraf din Tratatul CE să solicite anularea deciziei. Reclamanta susține, în primul rând, că a participat activ la procedura care a precedat adoptarea deciziei. De altfel, decizia o afectează în mod direct și individual în calitatea sa de operator de prim rang în Franța și Belgia în sectorul igienei feminine, cel al produselor din hârtie și pentru igiena copiilor în măsura în care concentrarea este de natură să restrângă și mai mult accesul la piața germană, în special cea a absorbantelor. Or, aceasta este deja o piață închisă în care aceasta a încercat să se stabilească, fără succes, în pofida investițiilor comerciale neîntrerupte și a proximității locului său de producție. În cele din urmă, decizia a privat-o de oportunitatea de a achiziționa activitatea Camelia, lăsând societății P & G posibilitatea de a ceda această activitate în condiții netransparente societății Kimberly Clark.

70 Comisia nu a prezentat observații în ceea ce privește admisibilitatea acțiunii.

71 Intervenienta P & G consideră că acțiunea în anulare trebuie să fie declarată inadmisibilă. Deși admite că Comisia nu a contestat admisibilitatea prezentei acțiuni și că, în calitate de intervenientă, aceasta nu este îndreptățită să ridice o excepție de inadmisibilitate, aceasta observă că într-un astfel de caz Curtea a efectuat deja o examinare a admisibilității din oficiu (Hotărârea din 15 iunie 1993, Matra/Comisia, C-225/91, Rec., p. I-3203, punctul 13).

72 În speță, decizia nu a avut influență semnificativă asupra poziției concurențiale a reclamantei, astfel încât nu se putea considera că decizia o privește în mod direct și individual, în sensul articolului 173 din tratat (Hotărârea Curții din 10 decembrie 1969, Eridania și alții/Comisia, 10/68 și 18/68, Rec., p. 459). În această privință, intervenienta susține că nu a obținut nicio cotă de piață în sectorul igienei feminine deoarece, concomitent cu achiziționarea societății VPS, aceasta a renunțat nu numai la activitatea Camelia, conform deciziei, ci și la activitatea non-Camelia. De asemenea, intervenienta evidențiază că nu a achiziționat niciuna dintre activitățile VPS de pe piața scutecelelor pentru copii. În ceea ce privește sectorul hârtiei pentru uz sanitar și casnic, cotele de piață dobândite sunt neglijabile.

73 De altfel, decizia nu a privat-o pe reclamantă de posibilitatea de a achiziționa activitatea Camelia, întrucât aceasta nu și-a manifestat niciodată această intenție, în pofida angajamentului de cesiune asumat de P & G.

74 În cele din urmă, reclamanta nu avea interes de a acționa din moment ce o eventuală anulare a deciziei nu îi va aduce nicio compensare și, în special, nu îi va permite să achiziționeze activitatea Camelia. În plus, Comisia a ținut seama în cea mai mare măsură de obiecțiile formulate de reclamantă în cursul procedurii administrative.

Aprecierea Tribunalului

75 Tribunalul subliniază că pârâta nu a pretins inadmisibilitatea acțiunii, limitându-se la solicitarea ca acțiunea să fie respinsă pe fond. Or, este necesar să se amintească faptul că, în conformitate cu articolul 37 al patrulea paragraf din Statutul CE al Curții, aplicabil în procedura în fața Tribunalului în temeiul articolului 46 primul paragraf din statutul menționat, concluziile cererii de intervenție nu pot avea alt obiect decât susținerea concluziilor uneia

dintre părți. Mai mult, în conformitate cu articolul 116 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, intervenientul acceptă litigiul în stadiul în care se află în momentul intervenției sale.

76 Rezultă de aici că intervenientul nu are calitatea de a ridica o excepție de inadmisibilitate și, prin urmare, Tribunalul nu este obligat să examineze motivele de inadmisibilitate pe care le invocă intervenientul (Hotărârea Curții din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia, C-313/90, Rec., p. I-1125, punctele 20–22, și Hotărârea Curții Matra/Comisia, citată anterior, punctul 12, precum și Hotărârea Tribunalului din 22 octombrie 1996, Skibsvearftsforeningen și alții/Comisia, T-266/94, Rec., p. II-1399, punctul 39, și Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 1996, Leclerc/Comisia, T-19/92, Rec., p. II-1851, punctul 50).

77 În circumstanțele speței, Tribunalul consideră că nu este necesar să examineze din oficiu admisibilitatea prezentei acțiuni.

Cu privire la fond

78 În sprijinul acțiunii sale, reclamanta invocă cinci motive întemeiate pe diferite încălcări ale normelor fundamentale de procedură și un al șaselea motiv întemeiat pe erori evidente de apreciere.

79 Primul motiv se întemeiază pe o lipsă de consultare reală și serioasă a Comitetului consultativ în materie de concentrări, contrar articolului 19 alineatele (5) și (6) din Regulamentul nr. 4064/89. Al doilea motiv se întemeiază pe o încălcare a articolului 18 din Regulamentul nr. 4064/89 prin faptul că reclamantei nu i s-ar fi acordat posibilitatea de a-și prezenta observațiile privind conținutul angajamentelor P & G. În cadrul celui de al treilea motiv, reclamanta îi reproșează Comisiei că a acceptat o modificare substanțială a notificării, contrar articolelor 6 și 8 din Regulamentul nr. 4064/89 și contrar Secțiunii I din Regulamentul nr. 2367/90. Al patrulea motiv se întemeiază pe o încălcare a principiilor generale ale dreptului comunitar, a dispozițiilor din Regulamentul nr. 4064/89 și din Regulamentul nr. 2367/90 prin faptul că Comisia nu ar fi respectat termene suficiente și rezonabile înainte de a adopta decizia. Al cincilea motiv este întemeiat pe lipsa motivării, care contravine articolului 190 din Tratatul CE. În cele din urmă, al șaselea motiv este întemeiat pe o încălcare a articolelor 2 și 8 din Regulamentul nr. 4064/89 prin faptul că Comisia ar fi comis erori evidente de apreciere în ceea ce privește efectele concentrării pe mai multe piețe.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o lipsă de consultare reală și serioasă a Comitetului consultativ

Expunere sumară a argumentelor părților

80 Potrivit reclamantei, consultarea Comitetului consultativ nu s-a efectuat în condițiile prevăzute de articolul 19 alineatele (5) și (6) din Regulamentul nr. 4064/89. Comitetul consultativ nu ar fi dispus de timpul necesar pentru a examina propunerile de angajamente ale P & G referitoare la cesionarea activității Camelia și să emită un aviz real și serios privind proiectul de concentrare. Convocat de Comisie la 15 iunie 1994, Comitetul consultativ s-ar fi reunit de fapt la 20 iunie 1994, adică la mai puțin de 14 zile după trimiterea invitației, contrar prevederilor de la articolul 19 alineatul (5) menționat mai sus. Or, Comisia nu a demonstrat, în speță, că redusese termenul de convocare, cu caracter excepțional, în vederea evitării unui risc de prejudiciu grav pentru P & G.

81 În plus, elementele transmise Comitetului consultativ, în vederea reuniunii sale, nu i-ar fi permis să aibă o cunoaștere reală și exactă a proiectului de concentrare. Astfel, pe de o parte, Comitetul ar fi emis avizul fără a avea cunoștință de importanța reală a activității non-Camelia a VPS din moment ce angajamentul inițial de a ceda această activitate apărea încă în propunerile de angajamente ale P & G din 15 iunie, prezentate Comitetului spre analiză. Pe de altă parte, condițiile cesionării activității Camelia prevăzute în propunerile din 15 iunie ar fi fost în mod substanțial modificate în urma reuniunii Comitetului în măsura în care, deși se prevăzuse inițial ca P & G să cedeze această activitate unei terțe părți la alegerea acesteia, angajamentele definitive s-au dovedit a fi mai stricte.

82 Comisia susține că, în conformitate cu jurisprudența, nerespectarea regulii celor 14 zile nu ar putea, de sine stătătoare, să vicieze prin lipsă de legalitate o decizie adoptată în temeiul Regulamentului nr. 4064/89, în cazul în care convocarea a fost adresată în condiții care ar fi permis Comitetului să emită avizul în deplină cunoștință de cauză (Hotărârea Tribunalului din 10 iulie 1991, RTE/Comisia, T-69/89, Rec., p. II-485). În plus, în domeniul concentrărilor, ar fi necesar să se țină seama de durata redusă a termenelor care caracterizează structura generală a Regulamentului nr. 4064/89 (Hotărârea Tribunalului din 28 octombrie 1993, Zunis Holding și alții/Comisia, T-83/92, Rec., p. II-1169, punctul 38). În această privință, Comisia subliniază că, în temeiul articolului 19 alineatul (5) ultima teză din Regulamentul nr. 4064/89, în cazuri excepționale, poate reduce termenul de 14 zile pentru a evita producerea unor prejudicii grave pentru una sau mai multe dintre întreprinderile implicate într-o concentrare. Fără a invoca ipoteza riscului producerii unui prejudiciu grav pentru P & G, Comisia susține, cu toate acestea, că se putea teme că situația VPS s-ar fi deteriorat în absența unei decizii rapide.

83 Comisia consideră în orice caz că, având în vedere circumstanțele speței, termenul acordat Comitetului consultativ pentru a examina propunerile de angajamente ale P & G din 15 iunie, constând în cele din urmă în cesionarea activității Camelia, era suficient pentru a-i permite să emită avizul în deplină cunoștință de cauză. Aceasta observă că autoritățile naționale au fost îndeaproape și în mod constant implicate în procedură, în special prin trimiterea înscrisurilor principale din dosar și organizarea a două audieri oficiale, iar Comitetul se reunise deja pentru prima dată la 27 mai 1994.

84 Pe de altă parte, textul angajamentului definitiv al P & G, acela de a nu achiziționa activitatea Camelia, nu ar fi în mod substanțial diferit de propunerile din 15 iunie comunicate Comitetului consultativ. Doar modalitățile de aplicare ar fi fost consolidate în urma avizului său. În ceea ce privește angajamentul inițial al P & G de a nu achiziționa activitatea non-Camelia, Comisia susține că acesta era încă de actualitate la data reuniunii Comitetului consultativ și că, întrucât doar o minoritate din comitet a considerat că P & G trebuia să renunțe și la această activitate, aceasta a decis, în concordanță cu avizul majoritar, să nu ceară societății P & G să îl pună în aplicare.

85 Intervenienta subliniază că ultimele amendamente la propunerile sale din 15 iunie 1994, acceptate de aceasta în urma reuniunii comitetului, sunt de natură procedurală în esență și au fost efectuate de către Comisie pentru a ține seama de observațiile autorităților naționale și ale terților. Prin urmare, Comisia ar fi reluat integral opinia exprimată de către Comitetul consultativ la acea dată, cu toate că aceasta nu este obligată să țină seama de avizele acestuia. Aceasta susține, în plus, că respectivul Comitet consultativ nu a formulat nicio contestație în ceea ce privește termenul de convocare.

Aprecierea Tribunalului

86 Este necesar să se amintească, cu titlu introductiv, că în temeiul articolului 19 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89, înainte de adoptarea oricărei decizii luate în special în temeiul articolului 8 alineatul (2) din regulamentul, se consultă Comitetul consultativ în materie de concentrări între întreprinderi. Conform articolului 19 alineatul (5) din regulamentul, ședința comitetului are loc în termen de cel puțin 14 zile de la trimiterea convocării; în cazuri excepționale, Comisia poate reduce acest termen în mod corespunzător pentru a evita producerea unor prejudicii grave pentru una sau mai multe dintre întreprinderile implicate într-o concentrare. Articolul 19 alineatul (6) din regulamentul dispune, pe de altă parte, în ceea ce privește Comisia, că aceasta „ține seama în cea mai mare măsură de avizul emis de comitet”. [traducere neoficială]

87 În speță nu se contestă faptul că respectiva convocare a Comitetului consultativ, în vederea celei de a doua ședințe din 20 iunie 1994, nu s-a efectuat în termenul de 14 zile prevăzut la articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 4064/89. Tribunalul subliniază de altfel că, deși Comisia menționează preocuparea sa cu privire la o eventuală deteriorare a situației societății VPS în lipsa adoptării rapide a unei decizii, aceasta nu pretinde că a redus termenul de convocare a Comitetului consultativ pentru a evita producerea unui prejudiciu grav pentru această întreprindere sau pentru P & G. În această privință, reiese, în plus, din observațiile necontestate ale reclamantei, că niciuna dintre cele două întreprinderi nu a solicitat Comisiei, în cursul procedurii administrative, aplicarea articolului 7 alineatul (4) din regulamentul, în temeiul căruia Comisia poate autoriza, prin derogare, realizarea unei concentrări în cursul procedurii tocmai pentru a evita producerea unor prejudicii grave pentru una sau mai multe dintre întreprinderile implicate într-o concentrare.

88 Cu toate acestea, Tribunalul consideră că nerespectarea termenului de convocare a Comitetului consultativ, chiar și în absența unor circumstanțe excepționale legate de riscul producerii unui prejudiciu grav în sensul articolului 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 4064/89, nu poate în sine să vicieze prin lipsă de legalitate decizia finală a Comisiei. Într-adevăr, este necesar să se evidențieze că termenul de 14 zile menționat mai sus constituie o normă de procedură pur internă, ca și termenul de convocare a Comitetului consultativ pentru înțelegeri și poziții dominante stabilit la articolul 10 alineatul (5) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 16 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor 85 și 86 din tratat (JO 1962, 13, p. 204, denumit în continuare „Regulamentul nr. 17”), în conformitate cu care se prevede, de asemenea, că consultarea comitetului „are loc nu mai devreme de 14 zile de la trimiterea convocării”. [traducere neoficială] Or, conform jurisprudenței constante, nerespectarea unei astfel de norme nu poate să vicieze prin lipsă de legalitate decizia finală a Comisiei decât dacă aceasta prezintă un caracter suficient de substanțial și dacă a afectat în mod prejudiciabil statutul juridic și material al părții care invocă un viciu de procedură (Hotărârea RTE/Comisia, citată anterior, punctul 27). Nu poate fi acesta cazul atunci când Comitetul consultativ a avut un termen suficient pentru a-i permite să ia cunoștință de elementele importante ale cauzei și a putut să emită avizul în deplină cunoștință de cauză, adică fără a fi indus în eroare asupra unui punct esențial din cauza unor inexactități sau omisiuni. Într-un astfel de caz, nerespectarea termenului de convocare nu poate astfel să exercite nicio influență asupra rezultatului procedurii de consultare și, după caz, asupra textului deciziei finale.

89 În speță, este necesar să se evidențieze, mai întâi, că Comitetul consultativ nu s-a opus ca ședința sa să aibă loc la data stabilită de Comisie, adică la mai puțin de 14 zile de la convocarea sa.

90 Tribunalul apreciază, în continuare, că reiese chiar din avizul Comitetului consultativ că acesta a putut, cu toate că i s-a acordat un termen scurt, să se pronunțe în deplină cunoștință

de cauză asupra angajamentelor propuse de P & G și, deci, asupra proiectului de decizie al Comisiei. Este necesar, într-adevăr, să se sublinieze că, deși s-a declarat de acord cu Comisia în privința faptului că angajamentele privind cesionarea activității Camelia erau suficiente pentru a asigura compatibilitatea concentrării cu piața comună și Spațiul Economic European, Comitetul a emis, de asemenea, opinia că trebuia să se clarifice și să se aplice efectiv anumite aspecte privind nominalizarea unui mandatar, stabilirea unui termen de cesiune scurt, calitățile potențialului cumpărător, independența conducerii activității Camelia până la finalizarea cesiunii și, în cele din urmă, posibilitatea Comisiei de a examina caracteristicile potențialilor cumpărători și de a verifica aplicarea angajamentelor (a se vedea punctul 39 de mai sus). Astfel, este clar că, deși nu s-a respectat termenul de convocare, Comitetul consultativ a dispus cu toate acestea de timpul necesar pentru a formula recomandări precise în ceea ce privește condițiile în care cesionarea propusă a activității Camelia a societății VPS trebuia, în opinia acestuia, să se efectueze.

91 Tribunalul constată, pe de altă parte, că respectivele recomandări ale Comitetului cu privire la condițiile cesionării activității Camelia au fost, în esență, reluate integral în versiunea definitivă a angajamentelor elaborate în urma ședinței sale. În special, în forma finală a angajamentelor, astfel cum figurează la punctul 186 din considerentele deciziei, se prevede că un mandatar va fi numit de P & G și aprobat de Comisie la data încheierii achiziției societății VPS cu scopul de a asigura cesionarea activității Camelia către un cumpărător viabil sau că respectivul cumpărător va trebui să fie în măsură să dezvolte activitatea Camelia astfel încât să facă concurență „produselor de igienă feminină ale P & G pe diferitele piețe relevante” (a se vedea punctul 53 de mai sus). În această privință, argumentul reclamantei conform căruia modalitățile de cesionare a activității Camelia au fost, în consecință, modificate substanțial în urma ședinței comitetului, devenind mai stricte, nu ar putea demonstra că acesta din urmă a fost indus în eroare în privința unui punct esențial. Într-adevăr, în măsura în care aceste modificări au fost efectuate pe baza recomandărilor Comitetului consultativ, în vederea consolidării condițiilor de aplicare a angajamentului societății P & G de a ceda această activitate, modificările aduse astfel, departe de a arăta imposibilitatea Comitetului de a se pronunța în deplină cunoștință de cauză, demonstrează, dimpotrivă, cum Comisia a ținut seama în cea mai mare măsură de avizul acestuia din urmă, în conformitate cu prevederile articolului 19 alineatul (6) din Regulamentul nr. 4064/89.

92 În ceea ce privește argumentația reclamantei conform căreia Comitetul consultativ nu ar fi putut evalua importanța reală a activității non-Camelia pe motiv că în propunerile de angajamente ale P & G din 15 iunie 1994, care i-au fost transmise la data convocării sale, nu se prevedea în mod expres renunțarea la angajamentul inițial de a ceda această activitate, Tribunalul consideră că aceasta nu poate fi admisă.

93 Desigur, Tribunalul observă că propunerile de angajament ale P & G comunicate Comitetului consultativ nu conțin prevederi exprese în ceea ce privește tipul de activitate non-Camelia a VPS și că abia prin scrisoarea din 16 iunie, adică ulterior convocării Comitetului consultativ, P & G a comunicat Comisiei că își confirmă intenția de a păstra această activitate.

94 Cu toate acestea, Tribunalul constată în primul rând că nici absența clauzei referitoare la activitatea non-Camelia în propunerile de angajamente ale P & G comunicate Comitetului consultativ la 15 iunie 1994, nici faptul că P & G a informat în mod expres Comisia cu privire la intenția sa de a păstra această activitate ulterior convocării Comitetului consultativ, nu l-au putut împiedica pe acesta din urmă să se pronunțe asupra chestiunii dacă P & G trebuia să fie de asemenea obligată să cedeze activitatea non-Camelia. Această interpretare este confirmată de faptul că, în conformitate cu avizul Comitetului consultativ, doar o minoritate dintre membrii acestuia au considerat, la încheierea ședinței, că „Procter & Gamble ar trebui să fie

obligată, de asemenea, la dezinvestirea din activitățile referitoare la produsele de protecție igienică feminină sub «mărci de distribuitor și mărci secundare» ale VPS Schickedanz” [a se vedea, mai sus, punctul 39 alineatul (11) din avizul Comitetului consultativ]. [traducere neoficială] Rezultă de aici că, așa cum reiese din observațiile necontestate ale Comisiei, Comitetul consultativ a fost informat, în orice caz, cu privire la intențiile societății P & G referitoare la activitatea non-Camelia la data deschiderii ședinței sale.

95 În al doilea rând, examinarea dosarului nu evidențiază niciun indiciu care ar putea pune la îndoială faptul că Comitetul consultativ dispunea de toate elementele de apreciere necesare în vederea evaluării importanței activității non-Camelia a VPS. Reiese, dimpotrivă, că autoritățile statelor membre au făcut obiectul unei asocieri strânse și constante la procedura de evaluare a proiectului de concentrare și că reprezentanții lor în cadrul Comitetului consultativ puteau astfel să afle, la date celei de a doua ședințe, toate elementele importante din dosar privind, în special, cota de piață a acestei activități. Într-adevăr, în afara faptului că o astfel de asociere implică, în conformitate cu articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, transmiterea notificării și a celor mai importante documente din procedură, reiese din dosar că reprezentanții statelor membre au asistat, în speță, la audierile oficiale organizate de Comisie la 25 aprilie, 26 aprilie și 6 mai 1994, în cursul cărora au fost ascultate părțile care au făcut notificarea și părțile terțe, și s-au reunit prima dată în cadrul Comitetului consultativ la 27 mai 1994 pentru a se pronunța asupra primului proiect de decizie al Comisiei. Or, deși la acea dată Comitetul a emis avizul pe baza unui proiect de interzicere a concentrării, rămâne valabil faptul că evaluarea concentrării, astfel cum a fost notificată inițial, implica în mod necesar analiza sferei de aplicare a angajamentului, propus la acea dată de P & G, de a ceda activitatea non-Camelia a societății VPS, și evaluarea în acest sens a importanței acestei activități pe piața relevantă.

96 În aceste condiții, și având în vedere faptul că nu s-a afirmat că un element important și nou cu privire la importanța activității non-Camelia nu ar fi fost comunicat Comitetului consultativ, Tribunalul consideră că acesta a putut să emită avizul în deplină cunoștință de cauză cu privire la necesitatea dezinvestirii societății P & G din această activitate.

97 Prin urmare, primul motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o lipsă de consultare a terților cu privire la angajamentele P & G

Expunere sumară a argumentelor părților

98 Reclamanta susține că nu s-a respectat procedura de consultare a „concurenților interesați”, încălcându-se articolul 18 alineatele (1), (3) și (4) din Regulamentul nr. 4064/89. Referindu-se la Hotărârea Curții din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia (85/76, Rec., p. 461), aceasta susține că nu i s-a acordat posibilitatea de a-și prezenta în mod util opiniile cu privire la angajamentele P & G, din moment ce Comisia, pe de o parte, nu i-a lăsat decât un termen de două zile lucrătoare pentru a susține observațiile sale asupra propunerilor P & G și, pe de altă parte, nu i-a comunicat, pentru o opinie prealabilă, versiunea finală a angajamentelor P & G, cu toate că s-au făcut modificări ulterior în aceste propuneri. În consecință, aceasta nu a putut să formuleze observații cu privire la situația creată prin achiziționarea activității non-Camelia a VPS de către P & G deoarece propunerile de angajamente ale P & G comunicate terților la 15 iunie 1994 nu permiteau să se considere că angajamentul inițial de a ceda activitatea non-Camelia fusese retras.

99 Reclamanta contestă argumentația Comisiei conform căreia întreprinderile terțe nu se puteau prevala decât de articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89. Potrivit acesteia, jurisprudența invocată de Comisie, referitoare la drepturile procedurale ale terților în cadrul aplicării Regulamentului nr. 17, nu ar fi relevantă în speță în măsura în care raționamentele urmate nu pot fi transpuse în aplicarea Regulamentului nr. 4064/89, și în care faptele în cauzele citate erau diferite.

100 În orice caz, presupunând că există o diferență de tratament în raport cu întreprinderile menționate la articolul 18 alineatele (1), (2) și (3) din Regulamentul nr. 4064/89, reclamanta consideră că articolul 18 alineatul (4) din regulamentul menționat impunea ca aceasta să fie audiată în timp util de către Comisie, pe baza unei informări complete. Terții ar dispune de dreptul de a participa la procedura administrativă pentru a-și proteja interesele legitime (Hotărârea Tribunalului din 15 iulie 1994, *Matra Hachette/Comisia*, T-17/93, Rec., p. II-595). Dreptul concurenților de a interveni în procedură ar trebui să fie respectat cu atât mai mult în cadrul controlului concentrărilor, din cauza dificultății de a restabili *a posteriori* situația anterioară concentrării. Pe de altă parte, limitarea drepturilor terților care rezultă din absența unei proceduri de plângere ar trebui să fie compensată acordându-le posibilitatea de a lua cunoștință de toate angajamentele asumate de părți în cadrul procedurii. În plus, în temeiul Regulamentului nr. 17, reclamantii sunt informați cu privire la rezultatul angajamentelor asumate de întreprinderile vizate în plângere, iar Comisia nu adoptă o decizie definitivă decât după primirea observațiilor acestora în această privință (Hotărârea Curții din 17 noiembrie 1987, *BAT și Reynolds/Comisia*, 142/84 și 156/84, Rec., p. 4487).

101 Comisia susține că articolul 18 alineatele (1), (2) și (3) din Regulamentul nr. 4064/89 nu vizează decât întreprinderile interesate de o concentrare, în speță P & G, GGS și VPS, nu întreprinderile terțe precum reclamanta, care nu ar putea, prin urmare, să se prevaleze decât de alineatul (4) din acest articol (Hotărârea Tribunalului din 24 martie 1994, *Air France/Comisia*, denumită „Dan Air”, T-3/93, Rec., p. II-121, punctul 81). În plus, Curtea și Tribunalul au amintit, în repetate rânduri, distincția între dreptul întreprinderilor implicate de a fi audiate și drepturile terților în cadrul diferitelor regulamente procedurale în materie de concurență (Hotărârea Curții din 9 iulie 1987, *Ancides/Comisia*, 43/85, Rec., p. 3131, și Hotărârea Curții BAT și Reynolds/Comisia, citată anterior; Hotărârea *Matra Hachette/Comisia*, citată anterior). În ceea ce privește argumentul conform căruia nu se poate face comparație între procedura de control al concentrărilor și punerea în aplicare a articolelor 85 și 86, Comisia subliniază că controalele pe care le exercită în temeiul articolelor 85, 86 și 92-94 din tratat precum și în temeiul Regulamentului nr. 4064/89 urmăresc, în mod complementar, să asigure un regim de concurență nedegradată pe piața comună. În ceea ce privește absența unei proceduri de plângere în cadrul controlului concentrărilor, Comisia răspunde că este vorba de o alegere a legiuitorului comunitar și că, în orice caz, articolul 4 alineatele (1) și (3) din Regulamentul nr. 4064/89 obligă întreprinderile care sunt părți la o concentrare cu dimensiune comunitară să o notifice acestei instituții și obligă Comisia să publice în *Jurnalul oficial al Comunităților Europene* faptul că s-a făcut notificarea.

102 În speță, Comisia consideră, în primul rând, că nu a încălcat articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89 prin faptul că nu a acordat societății Kaysersberg decât un termen de două zile lucrătoare pentru a examina angajamentele propuse de P & G. Aceasta susține că, ținând seama de participarea sa la întreaga procedură, reclamanta știa că problema revânzării activității *Camelia* constituia principalul obstacol pentru autorizarea concentrării și că aceasta nu putea fi surprinsă de propunerile de angajamente ale P & G. În plus, faptul că reclamanta i-a adresat observațiile sale la 17 iunie, în loc de 20, demonstrează că aceasta a putut în mod util să își prezinte punctul de vedere.

103 Comisia apreciază, în al doilea rând, că nu a încălcat drepturile procedurale ale reclamantei prin necomunicarea versiunii finale a angajamentelor P & G pentru a-i solicita observațiile cu privire la acestea. Mai întâi, terții, spre deosebire de întreprinderile menționate la articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, nu au dreptul de a fi audiați în toate fazele procedurii de evaluare a unei concentrări. În plus, angajamentele definitive ale P & G țin seama în mare măsură de observațiile terților și în special de cele ale reclamantei din moment ce, pe de o parte, modalitățile procedurale ale cesionării activității Camelia au fost consolidate și, pe de altă parte, terții au insistat în cursul procedurii asupra sferei de aplicare nesemnificative a angajamentului inițial al P & G de a ceda activitatea non-Camelia a VPS. Comisia deduce de aici că nu era obligată să consulte terții asupra versiunii finale a angajamentelor din moment ce, în special în lumina observațiilor lor anterioare, aceasta aprecia că angajamentele evitau riscul creării unei poziții dominante. O soluție contrară ar risca să o pună în imposibilitatea de a respecta termenele prevăzute de Regulamentul nr. 4064/89.

104 Intervenienta consideră că, în temeiul articolului 18 alineatul (4) din regulamentul menționat, terții nu au decât dreptul de a primi informații sumare cu privire la concentrarea notificată și Comisia nu este deloc obligată să le comunice propunerile de angajamente formulate în cursul procedurii pentru a le solicita observațiile. Comisia a permis, astfel, terților să își susțină opiniile dincolo de obligațiile pe care i le impune Regulamentul nr. 4064/89. În plus, reclamanta nu a demonstrat că, dacă procedura de consultare s-ar fi desfășurat în mod diferit, conținutul deciziei ar fi fost diferit; în consecință, nu s-a stabilit existența unui viciu de procedură.

Aprecierea Tribunalului

105 Tribunalul amintește cu titlu introductiv că rezultă clar din dispozițiile articolului 18 din Regulamentul nr. 4064/89 referitor la „audierea părților și a terților” că poziția procedurală a terților, precum reclamanta, nu ar putea fi asimilată poziției persoanelor, întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi implicate, vizate de primele trei alineate din acest articol. Într-adevăr, deși persoanele implicate în concentrarea în cauză, care sunt părți la proiectul de concentrare supus Comisiei spre examinare, beneficiază de garanții specifice prevăzute în aceste dispoziții pentru a asigura respectarea dreptului lor la apărare în cadrul procedurii administrative, în schimb, terților - fiind doar susceptibili, după caz, de a suporta efectele incidente ale deciziei - li se recunoaște, prin articolul 18 alineatul (4), doar dreptul de a fi audiați de către Comisie cu condiția să își fi exprimat cererea în acest sens și după ce au demonstrat că au un interes suficient în acest scop (Hotărârea Tribunalului din 27 aprilie 1995, CCE de la Société générale des grandes sources și alții/Comisia, T-96/92, Rec., p. II-1213, punctul 56, și Hotărârea Dan Air, citată anterior, punctul 81).

106 Această interpretare, contrar celor susținute de reclamantă, este confirmată de Hotărârea Ancides/Comisia, citată anterior, în care s-a statuat că terții calificați nu pot fi asimilați persoanelor interesate în cadrul Regulamentului nr. 17, în care la articolul 19 alineatul (2) se prevede expres, în termeni identici cu cei de la articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89, că terții care demonstrează un interes suficient trebuie să fie audiați doar la cerere (a se vedea și Hotărârea CCE de la Société générale des grandes sources și alții/Comisia, citată anterior, punctul 56). Faptul că, în această cauză, întreprinderea terță nu solicitase să fie audiată în cadrul procedurii în fața Comisiei nu are relevanță în ceea ce privește problema stabilirii dispozițiilor aplicabile terților în cadrul Regulamentului nr. 4064/89. De asemenea, argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că Hotărârile BAT și Reynolds/Comisia și Matra Hachette/Comisia, citate anterior, aveau ca obiect accesul terților la dosar nu este deloc de

natură să conteste faptul că, în cadrul Regulamentului nr. 4064/89, numai articolul 18 alineatul (4) se aplică terților.

107 Prin urmare, reclamanta, în calitatea sa de terță parte în procedură, nu s-ar putea prevala de garanții identice celor care se acordă persoanelor interesate și, în special, de drepturile care le sunt conferite de articolul 18 alineatele (1) și (3) care prevede, în special, că acestora din urmă li se acordă posibilitatea, înainte de adoptarea unei decizii în temeiul articolului 8 alineatul (2) al doilea paragraf, „de a-și face cunoscute opiniile asupra obiecțiilor care li se aduc, în orice etapă a procedurii până la consultarea Comitetului consultativ” și că „Comisia își fundamentează decizia numai pe obiecțiile asupra cărora părțile au putut să își prezinte observațiile”. [traducere neoficială]

108 Cu toate acestea, deși drepturile procedurale ale terților nu sunt la fel de cuprinzătoare ca drepturile acordate persoanelor interesate pentru a le asigura dreptul la apărare, rămâne totuși faptul că terții calificați, în măsura în care demonstrează un interes suficient, dispun în temeiul articolului 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89 de dreptul de a fi audiați la cererea lor. În acest scop, articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2367/90 precizează că dacă terții care demonstrează un interes suficient solicită să fie audiați, conform articolului 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89, „Comisia îi informează în scris cu privire la natura și obiectul cauzei și le stabilește un termen pentru a-și face cunoscute opiniile”. În conformitate cu alineatul (2) din articolul menționat, „terții desemnați la alineatul (1) își exprimă opiniile în scris sau oral, în termenul stabilit. Aceștia își pot confirma observațiile orale în scris”. Pe de altă parte, în cazul în care terții care demonstrează un interes suficient nu solicită să fie audiați, Comisia „[le] poate oferi ocazia de a-și exprima punctele de vedere” în temeiul alineatului (3) din acest articol, care nu îi impune așadar obligația de informare. [traducere neoficială]

109 Rezultă din toate aceste dispoziții că întreprinderile terțe, concurente ale întreprinderilor care sunt părți la concentrare, dispun de dreptul de a fi audiate de Comisie, la cerere, pentru a-și face cunoscute opiniile asupra efectelor prejudiciabile ale proiectului de concentrare notificat în privința lor, acest drept trebuind totuși să fie armonizat cu respectarea dreptului la apărare precum și cu principalul scop al regulamentului, acela de a asigura eficacitatea controlului și securitatea juridică pentru întreprinderile care fac obiectul aplicării acestuia (a se vedea, de exemplu, Ordonanța președintelui Tribunalului din 2 decembrie 1994, Union Carbide/Comisia, T-322/94 R, Rec., p. II-1159, punctul 36).

110 În cadrul acestui sistem de apărare a drepturilor părților implicate și, respectiv, ale terților trebuie, în consecință, să se stabilească dacă, în speță, au fost încălcate drepturile procedurale ale reclamantei prin faptul că acesteia nu i s-a acordat posibilitatea de a-și face cunoscute în mod util opiniile cu privire la angajamentele asumate de P & G. În această privință, reclamanta susține, pe de o parte, că nu a dispus de un termen suficient pentru a comenta propunerile prezentate de P & G la 15 iunie 1994 și, pe de altă parte, că nu a fost consultată cu privire la versiunea definitivă a angajamentelor din care rezulta că P & G era autorizată să păstreze activitatea non-Camelia.

111 Astfel cum reiese din dosar, Tribunalul constată, în primul rând, că înainte de a fi informată de către Comisie la 15 iunie 1994 cu privire la propunerile de angajamente prezentate de P & G, reclamanta, în calitatea sa de terț calificat, a fost implicată îndeaproape în procedură și i s-a transmis în special, în urma cererii sale de a fi audiată în conformitate cu articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2367/90, o copie a comunicării obiecțiilor adresate societății P & G din care rezulta că achiziționarea de către aceasta din urmă a societății VPS și a mărcii Camelia a acesteia putea să ducă la crearea unei poziții dominante

pe piața germană a absorbantelor. Pe lângă corespondența adresată Comisiei, reclamanta a participat de asemenea la audierile oficiale care au avut loc la 25 aprilie, 26 aprilie și 6 mai 1994 și a insistat în mod special, în cadrul primei audieri, asupra pericolelor achiziționării activității Camelia de către P & G.

112 Tribunalul evidențiază, în continuare, că în acest context, în care reiese că achiziționarea activității Camelia a VPS de către P & G constituia, atât conform Comisiei, cât și conform reclamantei, obstacolul esențial pentru autorizarea proiectului de concentrare, prin faxul din 15 iunie 1994 Comisia a comunicat reclamantei, în temeiul articolului 15 din Regulamentul nr. 2367/90, o versiune neconfidențială a propunerii de angajament a P & G de a nu achiziționa activitatea Camelia a VPS, cerându-i să îi comunice opinia ei înainte de 20 iunie 1994. Or, reiese din dosar că, prin scrisoarea sa din 17 iunie, reclamanta a putut să prezinte observații substanțiale asupra angajamentului oferit de P & G, solicitând, în special, modificări ale modalităților de cesionare, dintre care unele, care se refereau la capacitățile cumpărătorului potențial precum și la necesitatea de a subordona alegerea cumpărătorului autorizării prealabile de către Comisie și de a garanta independența mijloacelor activității Camelia, au fost adoptate în esență în versiunea definitivă a angajamentelor.

113 În aceste condiții, și ținând seama de faptul că articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2367/90 nu prevede o obligație specifică în ceea ce privește durata termenului stabilit de Comisie, Tribunalul apreciază că simplul fapt că reclamanta nu a dispus decât de un termen de două zile lucrătoare pentru prezentarea observațiilor sale asupra modificărilor propuse de P & G în proiectul de concentrare nu este, în speță, de natură să demonstreze că dreptul său de a fi audiată, conferit prin articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89, a fost încălcat de către Comisie. Această interpretare se impune cu atât mai mult cu cât, cu toate că interesul legitim al terților calificați pentru audieri poate cere ca aceștia să dispună de un termen suficient în acest scop, o astfel de cerință trebuie, cu toate acestea, să se adapteze la imperativul celerității care caracterizează structura generală a Regulamentului nr. 4064/89 și care îi impune Comisiei să respecte termene stricte la adoptarea deciziei finale, altminteri concentrarea este considerată compatibilă cu piața comună (a se vedea Hotărârea Dan Air, citată anterior, punctul 67 și Ordonanța președintelui Tribunalului din 15 decembrie 1992, CCE de la Société générale des grandes sources și alții/Comisia, T-96/92 R, Rec., p. II-2579, punctul 30).

114 Rezultă că motivul bazat pe insuficiența termenului acordat reclamantei pentru prezentarea opiniilor sale asupra propunerilor de angajamente ale P & G nu este întemeiat.

115 În ceea ce privește faptul că reclamantei nu i s-a comunicat, pentru avizul prealabil al acesteia, versiunea definitivă a angajamentelor luate de P & G în vederea modificării proiectului de concentrare inițial, Tribunalul subliniază că în cadrul acestei obiecții reclamanta susține, în fond, că nu i s-a oferit posibilitatea de a fi audiată cu privire la achiziționarea de către P & G a activității non-Camelia. În această privință, este necesar să se constate că propunerile de angajamente ale P & G comunicate reclamantei la 15 iunie 1994 nu conțineau nicio clauză referitoare la activitatea non-Camelia a VPS și că abia prin scrisoarea din 16 iunie P & G a confirmat Comisiei retragerea ofertei sale inițiale de a nu achiziționa această activitate, fără ca reclamanta să fie informată în mod expres de către Comisie.

116 Cu toate acestea, Tribunalul subliniază, în primul rând, că în ciuda absenței unei clauze referitoare la tipul de activitate non-Camelia în propunerile de angajamente ale P & G comunicate reclamantei la 15 iunie 1994, aceasta nu se putea aștepta în mod legitim, la acea dată, ca P & G să mențină angajamentul inițial de a nu achiziționa această activitate a VPS și

nici ca autorizarea proiectului de concentrare să fie subordonată de Comisie condiției ca acest angajament să fie menținut.

117 Într-adevăr, pe de o parte, astfel cum reiese de la punctul 10 din comunicarea obiecțiilor adresată societății P & G, asupra căreia reclamanta fusese invitată să își prezinte opiniile, P & G a specificat în mod expres că oferta de angajament nu va fi menținută decât în măsura în care operațiunea va fi declarată compatibilă în forma notificată, astfel încât o modificare ulterioară a proiectului inițial de concentrare se substituia în mod necesar acestui angajament propus de P & G la data notificării. Pe de altă parte, Tribunalul consideră că reclamanta nu aduce niciun element de probă de natură să demonstreze că Comisia ar fi indicat, în cadrul procedurii, că intenționa să nu autorizeze concentrarea decât cu condiția cedării întregii activități referitoare la produsele de igienă feminină a VPS. Dimpotrivă, reiese că reclamanta semnalase ea însăși Comisiei caracterul inadecvat al propunerii inițiale, indicând în observațiile sale din 31 ianuarie 1994 că „modificările propuse de P & G nu sunt de natură să diminueze poziția sa dominantă pe piața germană a absorbantelor, în special din cauza cotei descrescătoare și aproape marginale a produselor marca Blümia și Femina”. [traducere neoficială] Rezultă din aceste elemente că, la data comunicării angajamentelor propuse de P & G la 15 iunie 1994, reclamanta dispunea de toate informațiile pertinente pentru a-și prezenta opiniile și că îi revenea, în consecință, sarcina de a-și face cunoscută poziția în ceea ce privește caracterul suficient sau insuficient al angajamentelor propuse.

118 Tribunalul constată, în al doilea rând, că în scrisoarea sa din 17 iunie 1994, menționată mai sus, reclamanta și-a exprimat în mod efectiv dorința ca P & G să se angajeze să cedeze toate activitățile legate de produsele de igienă feminină ale VPS unui singur cumpărător, pentru ca acesta din urmă să dispună de o pondere suficientă pentru a exercita o concurență eficientă pe piață, ceea ce, în circumstanțele speței, implica în mod necesar faptul că aceasta se opunea posibilității autorizării societății P & G de a păstra activitatea non-Camelia a VPS. Această interpretare este confirmată chiar de observațiile prezentate în ședință de reclamantă, care a indicat că astfel putuse să își prezinte opiniile cu privire la necesitatea ca P&G să cedeze activitățile Camelia și non-Camelia ale VPS.

119 Astfel, reiese că, în speță, reclamanta a avut posibilitatea de a-și prezenta poziția în ceea ce privește sfera de aplicare și natura angajamentelor care, potrivit acesteia, ar trebui să fie asumate de această întreprindere și impuse cu titlu de condiții sau obligații de către Comisie, pentru ca respectiva concentrare să fie considerată ca fiind compatibilă cu piața comună. Or, având în vedere principiile menționate mai sus, Tribunalul consideră că interesul legitim al terților calificați, precum reclamanta, de a-și face cunoscute opiniile cu privire la efectele prejudiciabile ale concentrării asupra concurenței este protejat în totalitate în cazul în care, precum în speță, acestora li se acordă posibilitatea, în baza tuturor informațiilor care le-au fost comunicate de către Comisie în cursul procedurii inițiate în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 4064/89, în special al propunerilor de angajamente prezentate de întreprinderile implicate, de a-și face cunoscute opiniile cu privire la modificările care se preconizează a fi făcute în proiectul de concentrare pentru a exclude îndoielile grave existente cu privire la compatibilitatea acestuia cu piața comună. Într-adevăr, într-un astfel de caz, se garantează în mod suficient faptul că considerațiile expuse de întreprinderile terțe concurente ar putea fi, după caz, luate în calcul de Comisie pentru a evalua conformitatea concentrării economice în raport cu dreptul comunitar și pentru a determina în special dacă angajamentele propuse de întreprinderile implicate îi par a fi suficiente în acest scop.

120 Contrar celor susținute de reclamantă, Comisia nu poate avea, de asemenea, obligația în temeiul articolului 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89 de a comunica terților calificați, pentru o opinie prealabilă, forma definitivă a angajamentelor pe care le iau

întreprinderile implicate pe baza obiecțiilor exprimate de Comisie în urma, în special, a observațiilor primite de la terți cu privire la propunerile de angajamente formulate de întreprinderile implicate. Într-adevăr, după cum s-a arătat (a se vedea punctul 107 de mai sus), terții calificați nu beneficiază de garanții identice cu cele care li se acordă persoanelor implicate pentru a asigura respectarea dreptului lor la apărare în cadrul procedurii în fața Comisiei. În special, articolul 18 alineatul (1) nu acordă decât persoanelor implicate posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile asupra obiecțiilor care li se aduc, în orice etapă a procedurii până la consultarea Comitetului consultativ, în special în cazul în care Comisia are în vedere, precum în speță, să includă în decizia sa condiții sau obligații destinate să asigure respectarea angajamentelor luate de întreprinderile implicate, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 4064/89. Rezultă că numai întreprinderile implicate și celelalte părți trebuie, din moment ce sunt în principiu singurii destinatari ai condiției impuse, să aibă posibilitatea de a-și susține în mod util opiniile cu privire la obiecțiile exprimate împotriva angajamentelor propuse pentru a le permite, după caz, să le aducă modificările necesare și să asigure respectarea dreptului lor la apărare.

121 În ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că terții calificați ar trebui, la fel ca autorii plângerilor în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, să fie informați cu privire la rezultatul negocierilor inițiate de Comisie cu întreprinderile implicate, nici acesta nu poate fi acceptat. În această privință, trebuie amintit că în Hotărârea BAT și Reynolds/Comisia, citată anterior, invocată de reclamantă, Curtea a apreciat că drepturile reclamantilor fuseseră protejate pe deplin din moment ce aceștia fuseseră informați, cu ocazia scrisorilor care le fuseseră adresate în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 99/63/CEE al Comisiei din 25 iulie 1963 privind audierile prevăzute la articolul 19 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului (JO L 127, p. 2268, denumit în continuare „Regulamentul nr. 99/63”), despre rezultatul negocierilor în lumina cărora aceasta intenționa să încheie dosarul cu privire la plângerile lor, pentru a le permite să prezinte observații suplimentare eventuale. Or, Tribunalul evidențiază că, în speță, versiunea angajamentelor comunicată reclamantei pentru a-i permite să își facă cunoscute opiniile era conformă, de asemenea, cu ceea ce era suficient, potrivit Comisiei, pentru a avea în vedere o declarație privind compatibilitatea concentrării și că modificările aduse ulterior vizau în mod specific luarea în considerare a observațiilor suplimentare ale terților și Comitetului consultativ. În consecință, argumentul reclamantei, întemeiat pe Hotărârea BAT și Reynolds/Comisia, citată anterior, nu este de natură să demonstreze că drepturile sale procedurale au fost încălcate de către Comisie. În plus, și în orice caz, în măsura în care Regulamentul nr. 4064/89 nu instituie o procedură de plângere în vederea constatării unei încălcări a normelor tratatului, Tribunalul consideră că nu se poate face analogie, în speță, între drepturile terților și drepturile reclamantilor în cadrul Regulamentului nr. 17, nici, cu atât mai mult, între dispozițiile articolului 15 din Regulamentul nr. 2367/90 și ale articolului 6 din Regulamentul nr. 99/63.

122 Rezultă din toate aceste elemente că reclamanta nu poate să se prevaleze de o încălcare a dreptului său de a fi audiată, în sensul articolului 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89.

123 Prin urmare, cel de al doilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe modificări substanțiale ale notificării

Expunere sumară a argumentelor părților

124 Reclamanta susține că Comisia a încălcat articolele 6 și 8 din Regulamentul nr. 4064/89, precum și Secțiunea I din Regulamentul nr. 2367/90, referitoare la notificări, prin faptul că a

acceptat ca P & G să înlocuiască angajamentul inițial referitor la activitatea non-Camelia cu acela de a nu dobândi controlul activității Camelia a VPS. Ar fi vorba de o modificare substanțială a notificării în măsura în care, potrivit reclamantei, angajamentul inițial al P & G referitor la activitatea non-Camelia a VPS era parte integrantă a notificării la fel ca și acela de a nu dobândi controlul activității acesteia referitoare la „scutece pentru copii”. În plus, această modificare ar corespunde unei schimbări radicale de strategie a P & G, care i-ar permite să orienteze concentrarea către sectorul produselor din hârtie, păstrând totodată o cotă de piață considerabilă în sectorul igienei feminine. Reclamanta deduce astfel că era sarcina Comisiei să respingă modificările notificării prezentate de către P & G și să solicite o nouă notificare care să implice doar cesiunea activității Camelia, în conformitate cu articolul 6 din regulamentul, care ar obliga-o să examineze o concentrare astfel cum a fost notificată.

125 Comisia susține că a decis chiar ea să nu impună societății P & G revânzarea activității non-Camelia și că P & G, prin urmare, nu a modificat condițiile concentrării sale prin renunțarea la primele angajamente. Aceasta susține că, în temeiul articolului 8 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 4064/89, nu poate impune decât condiții și obligații strict necesare pentru autorizarea unei concentrări și că este îndreptățită să nu reia, ca o condiție, un angajament inițial al unei întreprinderi dacă, având în vedere angajamentele ulterioare mai substanțiale, acesta nu se dovedește a fi necesar. Această soluție ar fi cu atât mai justificată, în speță, cu cât Comisia a afirmat întotdeauna în cursul procedurii că angajamentul inițial al P & G referitor la activitatea non-Camelia nu era de natură să rezolve problema concurenței pe piața relevantă și că concurenții, printre care se află și reclamanta, subliniaseră ei înșiși sfera de aplicare foarte redusă a acestui angajament.

126 Intervenienta susține că notificarea se referea la achiziționarea de către P & G a tuturor activităților VPS în sectorul igienei feminine și conținea toate informațiile necesare, atât în ceea ce privește activitatea Camelia, cât și activitatea non-Camelia. Ar exista, în plus, o distincție netă în cadrul concentrării între activitatea referitoare la „produse de igienă feminină” și activitatea referitoare la „produse de igienă pentru copii” deoarece doar aceasta din urmă ar fi fost încredințată unei entități juridice distincte înainte de definitivarea vânzării. De altfel, oferta inclusă în notificare, de a nu dobândi controlul activității non-Camelia, ar fi fost supusă condiției suspensive exprese a adoptării unei decizii de autorizare a concentrării în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 4064/89, astfel încât aceasta ar fi devenit caducă în urma inițierii procedurii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat, astfel cum ar confirma scrisoarea pe care aceasta a adresat-o Comisiei la 16 iunie 1994.

Aprecierea Tribunalului

127 Este necesar să se sublinieze că, în cadrul Regulamentului nr. 4064/89, inițierea procedurii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) constituie, între altele, o ocazie pentru întreprinderile implicate de a modifica proiectul inițial de concentrare în vederea înlăturării îndoielilor grave ale Comisiei în ceea ce privește compatibilitatea concentrării cu piața comună. Tribunalul amintește, în această privință, că posibilitatea acordată astfel întreprinderilor implicate de a aduce modificări proiectului notificat este prevăzută în mod expres la articolul 8 alineatul (2) din regulamentul care dispune, pe de o parte, că Comisia adoptă o decizie prin care declară concentrarea ca fiind compatibilă cu piața comună „în cazul în care [aceasta] constată că, în urma modificărilor efectuate de întreprinderile implicate, o concentrare notificată îndeplinește criteriul prevăzut la articolul 2 alineatul (2)” și, pe de altă parte, că „poate include în decizia sa condiții și obligații destinate să asigure respectarea de către întreprinderile implicate a angajamentelor pe care și le-au asumat față de Comisie în vederea modificării proiectului inițial de concentrare”. [traducere neoficială]

128 Rezultă că articolul 6 din Regulamentul nr. 4064/89, în temeiul căruia Comisia „examinează notificarea” pentru a determina, în special, dacă respectiva concentrare notificată generează îndoieli grave privind compatibilitatea cu piața comună, nu poate fi interpretat, astfel cum reclamanta susține în principal, ca o obligație pentru Comisie de a refuza modificările efectuate de întreprinderile implicate în proiectul de concentrare notificat și de a solicita o nouă notificare.

129 În această privință, argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că retragerea de către P & G a angajamentului, propus la data notificării concentrării, de a nu dobândi controlul activității non-Camelia ar constitui o modificare substanțială a notificării nu este în niciun caz de natură să demonstreze nerespectarea de către Comisie a dispozițiilor articolelor 6 și 8 din Regulamentul nr. 4064/89 și a dispozițiilor din secțiunea I din Regulamentul nr. 2367/90.

130 Într-adevăr, este necesar să se evidențieze, în primul rând, că criteriul caracterului pretins substanțial al modificărilor aduse unei notificări este, în sine, lipsit de relevanță din moment ce o astfel de eventualitate este avută în vedere în mod expres în dispozițiile din secțiunea I din Regulamentul nr. 2367/90, în care la articolul 3 alineatul (2) se prevede că „modificările esențiale ale elementelor indicate în notificarea despre care părțile au cunoștință sau ar trebui să aibă cunoștință trebuie comunicate Comisiei în mod voluntar și fără întârziere”. [traducere neoficială]

131 De altfel, în speță, Tribunalul apreciază că angajamentul propus de P & G în notificarea sa, în ceea ce privește activitatea non-Camelia a VPS, nu constituia o condiție inherentă proiectului de concentrare notificat, spre deosebire de cel referitor la sectorul „scutece pentru copii” al VPS. Într-adevăr, astfel cum reiese atât din decizie cât și din comunicarea obiecțiilor adresată societății P&G, această propunere de angajament nu făcea nici parte din acordurile de achiziție încheiate între părțile la concentrare, nici obiectul unui început de executare, spre deosebire de angajamentul de a nu achiziționa sectorul „scutece pentru copii” al VPS, ci constituia, dimpotrivă, o ofertă unilaterală a P & G, completată de un acord adițional între părți privind numai definiția acestei activități și condițiile eventuale ale cesiunii acesteia. Tribunalul amintește, în plus, că se specificase în mod expres, la data deschiderii procedurii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 4064/89, că această propunere de angajament va fi menținută doar în măsura în care concentrarea va fi autorizată în forma notificată.

132 În cele din urmă, Tribunalul evidențiază că reclamanta nu a furnizat niciun element doveditor de natură să conteste faptul că Comisia dispunea, în cadrul examinării proiectului în forma notificată, de toate informațiile necesare referitoare la activitatea non-Camelia, în vederea evaluării în special a importanței cotelor de piață ale acestei activități și a determinării faptului dacă angajamentul inițial astfel propus era adecvat pentru a evita crearea unei poziții dominante în favoarea societății P & G pe piețele relevante. În această privință, este necesar să se sublinieze că P & G a furnizat Comisiei, prin scrisoarea din 14 februarie 1994, date precise cu privire la cotele de piață ale acestei activități și că, în cadrul comunicării obiecțiilor adresate societății P & G cu privire la proiectul notificat, Comisia a ținut seama de importanța acestei activități pe piață. Rezultă că doar substituirea activităților care urmau să fie cedate și modificarea angajamentelor astfel propuse nu aveau ca efect modificarea datelor obiective referitoare la importanța acestor activități, obținute de Comisie în cadrul notificării și în timpul procedurii de evaluare a proiectului de concentrare.

133 În ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că substituirea angajamentelor P & G ar corespunde unei modificări substanțiale din punct de vedere industrial, Tribunalul

apreciază că acesta nu are relevanță, în cadrul prezentului motiv, din moment ce obiectul oricărei modificări aduse proiectului de concentrare de către întreprinderile implicate, în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4064/89, urmărește tocmai să permită efectuarea unor schimbări în ceea ce privește efectul economic al concentrării în vederea realizării compatibilității acesteia cu piața comună. Chestiunea comiterii de către Comisie a unor erori evidente de apreciere prin acceptarea modificărilor astfel aduse proiectului inițial de concentrare, ca urmare a unei preținse sub-evaluări a cotelor de piață ale activității non-Camelia, ține exclusiv de aprecierea pe fond a legalității deciziei.

134 Rezultă din toate aceste considerente că cel de al treilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe nerespectarea termenelor suficiente și rezonabile

Expunere sumară a argumentelor părților

135 Reclamanta susține că Comisia nu a respectat termenele suficiente și rezonabile înainte de adoptarea deciziei și că, prin aceasta, a încălcat principiile generale ale dreptului comunitar, precum și articolul 10 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89, citit în coroborare cu articolul 9 din Regulamentul nr. 2367/90.

136 În primul rând, reclamanta îi reproșează Comisiei că a acceptat angajamentele propuse de P & G, în ciuda depunerii tardive a acestora. Referindu-se la concluziile avocatului general, domnul Warner, în Hotărârea Curții din 6 martie 1974, Istituto chemioterapico italiano și Commercial Solvents/Comisia (6/73 și 7/73, Rec., p. 223), aceasta susține că acordarea termenelor de către Comisie în cadrul procedurii de control al concentrărilor trebuie să se efectueze în conformitate cu principiile proporționalității, efectului util și contradictorialității. Or, în speță, termenele acordate societății P & G pentru a prezenta noi angajamente ar fi fost disproporționate în raport cu cele de care au dispus terții și Comitetul consultativ pentru a-și prezenta observațiile. Astfel, Comisia ar fi acceptat ca P & G să depună angajamente noi practic la expirarea termenului de patru luni prevăzut în Regulamentul nr. 4064/89, la 15 și apoi 20 iunie 1994, astfel încât terții nu ar fi dispus decât de un termen de două zile pentru a comenta propunerile P & G. Comisia însăși ar fi recunoscut, de altfel, la adoptarea Regulamentului (CE) nr. 3384/94 din 21 decembrie 1994 privind notificările, termenele și audierile prevăzute în Regulamentul nr. 4064/89 (JO L 377, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul nr. 3384/94”), că termenul impus de P & G pentru a iniția examinarea propunerilor de angajamente era abuziv.

137 În al doilea rând, reclamanta susține că în lipsa respingerii angajamentelor tardive ale P & G, Comisia trebuia, cel puțin, să nu devanseze data adoptării deciziei finale de la 27 iunie la 21 iunie 1994. Procedura aplicată de Comisie ar fi cu atât mai nerezonabilă cu cât articolul 10 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89 i-ar fi impus, ținând seama de circumstanțele pentru care era responsabilă P & G, să suspende termenul de patru luni stabilit la alineatul (3) din articolul menționat, pentru a obține informații suplimentare sau a ordona verificări cu privire la angajamentele luate.

138 Comisia susține că P & G i-a prezentat angajamentele în litigiu la 10 iunie 1994, adică cu 17 zile înainte de expirarea termenului legal pentru adoptarea deciziei. Conform Comisiei, nu exista, prin urmare, niciun motiv major de a refuza din oficiu propunerile respective, cu atât mai mult cu cât nici Regulamentul nr. 4064/89, nici Regulamentul de aplicare nr. 2367/90, în vigoare la data faptelor, nu prevăd termene pentru propunerile de angajamente. În plus, aceasta nu putea aplica anticipat un astfel de termen fără a încălca încrederea legitimă a P & G. Comisia consideră, de altfel, că dispozițiile articolului 10 alineatul (4) din

Regulamentul nr. 4064/89 nu se aplicau în speță, în măsura în care aceasta considera că deține toate elementele care să îi permită să adopte decizia și că era așadar obligată să se pronunțe, din moment ce era evident că îndoielile grave, menționate la articolul 6 alineatul (1) litera (c), erau înlăturate.

139 Partea intervenientă aderă în esență la argumentația Comisiei.

Aprecierea Tribunalului

140 În ceea ce privește, în primul rând, obiecția întemeiată pe depunerea tardivă a angajamentelor societății P & G, Tribunalul evidențiază că nici Regulamentul nr. 4064/89, nici Regulamentul de aplicare nr. 2367/90, în vigoare la acea dată, nu subordonează posibilitatea întreprinderilor implicate de a propune angajamente, în vederea modificării proiectului de concentrare notificat, condiției de a respecta un termen prestabilit. Or, conform unei jurisprudențe constante, legalitatea actului atacat trebuie apreciată în funcție de elementele de drept și de fapt existente la data la care a fost adoptat actul (a se vedea Hotărârea Curții din 7 februarie 1979, Franța/Comisia, 15/76 și 16/76, Rec., p. 321, punctul 7, Hotărârea Tribunalului din 22 octombrie 1996, SNCF și British Railways/Comisia, T-79/95 și T-80/95, Rec., p. II-1491, punctul 48, și Hotărârea Tribunalului din 22 ianuarie 1997, Opel Austria/Consiliul, T-115/94, Rec., p. II-39, punctul 87). Reiese că argumentul conform căruia dispozițiile Regulamentului nr. 3384/94, adoptat ulterior, ar conduce la recunoașterea caracterului tardiv al angajamentelor propuse de P & G nu este relevant pentru a susține că Comisia era obligată să refuze modificările efectuate de întreprinderile implicate în proiectul de concentrare inițial.

141 În ceea ce privește argumentul conform căruia termenele acordate diferiților intervenienți în procedură ar fi fost disproporționate, este necesar să se sublinieze, în primul rând, că P & G a prezentat Comisiei propunerile sale de angajamente la 10 iunie 1994, adică cu 17 zile înainte de expirarea termenului legal stabilit la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89, modalitățile de calcul fiind precizate în secțiunea II din Regulamentul nr. 2367/90. Având în vedere faptul că angajamentele în cauză, referitoare la cesionarea activității Camelia către un terț, corespundeau cerinței esențiale impuse de Comisie, în timpul procedurii, pentru a autoriza concentrarea aflată în proiect, Tribunalul apreciază că Comisia nu era în măsură să refuze efectuarea evaluării acestora în absența unei dispoziții specifice în Regulamentele nr. 4064/89 și nr. 2367/90 privind termenele în care întreprinderile implicate pot prezenta angajamente în vederea modificării proiectului de concentrare inițial.

142 În plus, trebuie amintit că, astfel cum s-a constatat în cadrul examinării primelor două motive din prezenta acțiune, Comitetul consultativ a putut emite avizul în deplină cunoștință de cauză cu privire la proiectul de concentrare modificat și reclamantei i s-a acordat posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile asupra angajamentelor propuse de P & G, astfel încât termenele care le-au fost acordate, în speță, nu ar putea fi considerate ca insuficiente.

143 Reiese din aceste elemente că nu s-a demonstrat faptul că, în circumstanțele speței, Comisia a depășit limitele a ceea ce este corespunzător și necesar pentru realizarea obiectivului urmărit, care, în structura Regulamentului nr. 4064/89, este acela de a asigura eficacitatea controlului și securitatea juridică a întreprinderilor implicate și, în acest scop, de a respecta termene stricte (a se vedea Ordonanța CCE de la Société générale des grandes sources și alții/Comisia, citată anterior, punctul 30).

144 În ceea ce privește, în al doilea rând, obiecția referitoare la termenele în care Comisia a adoptat decizia în litigiu, Tribunalul amintește că în temeiul articolului 10 alineatul (2) din

Regulamentul nr. 4064/89 „deciziile adoptate în temeiul articolului 8 alineatul (2) privind concentrările notificate trebuie să se aplice imediat ce îndoielile grave menționate la articolul 6 alineatul (1) litera (c) au fost eliminate, în special ca rezultat al modificărilor efectuate de întreprinderile implicate, și cel târziu până la termenul prevăzut la alineatul (3)”, adică în termen de cel mult patru luni de la inițierea procedurii. De altfel, conform articolului 10 alineatul (4) din regulament, „termenul prevăzut la alineatul (3) se suspendă în mod excepțional în cazul în care, din cauza unor împrejurări de care este responsabilă una dintre întreprinderile implicate în concentrare, Comisia a trebuit să solicite o informare printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 11 sau să dispună o verificare printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 13”. [traducere neoficială] Articolul 9 din Regulamentul nr. 2367/90 precizează cazurile specifice la care se referă articolul 10 alineatul (4) și modalitățile de suspendare a termenului.

145 Reiese din aceste dispoziții că nu se poate ordona suspendarea termenului decât în măsura în care Comisia consideră că nu dispune de toate informațiile necesare pentru adoptarea deciziei sale. Întrucât Comisia a considerat în speță, în cadrul competenței de apreciere care îi este conferită în acest scop, că dispunea de toate elementele de informare în vederea luării unei decizii, Tribunalul apreciază că aceasta nu putea, fără a încălca articolul 10 alineatul (4) din Regulamentul nr. 4064/89, să suspende termenul de patru luni la care este obligată doar din motivul că P & G și-ar fi prezentat propunerile de angajamente într-un termen presupus tardiv, ci că, dimpotrivă, era obligată să adopte decizia din momentul în care considera că îndoielile grave privind concentrarea erau înlăturate. În aceste condiții, nu se poate admite argumentul reclamantei conform căruia Comisia era obligată să suspende termenul stabilit la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89 sau, cel puțin, să nu adopte decizia cu șase zile înainte de expirarea acestui termen.

146 Din toate considerentele precedente rezultă că cel de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe lipsa motivării

Expunere sumară a argumentelor părților

147 Reclamanta consideră că Comisia a încălcat articolul 190 din Tratatul CE prin faptul că nu a expus în decizia sa motivele care au determinat-o să accepte înlocuirea angajamentelor inițiale ale P & G referitoare la cesionarea activității non-Camelia a VPS cu cele referitoare la cesionarea activității Camelia. În plus, decizia nu conține nicio analiză economică a efectelor achiziționării de către P & G a activității non-Camelia, ceea ce s-ar datora, potrivit reclamantei, ignorării de către Comisie a datelor referitoare la piața germană în ceea ce privește mărcile de distribuitor.

148 Comisia amintește că, în conformitate cu jurisprudența constantă (Hotărârea Curții din 15 iulie 1970, ACF Chemiefarma/Comisia, 41/69, Rec., p. 661; Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 1992, La Cinq/Comisia, T-44/90, Rec., p. II-1), aceasta nu este obligată să discute toate punctele de fapt și de drept care ar fi fost tratate de fiecare dintre părțile interesate și, cu atât mai mult, de către terți în cursul procedurii administrative, ci că este suficient să expună faptele și considerentele juridice care au o importanță esențială în structura deciziei. În speță, aceasta ar fi insistat, pe de o parte, pe tot parcursul procedurii, asupra sferei de aplicare limitate și asupra caracterului inoperant al angajamentelor inițiale ale P & G și, pe de altă parte, ar fi expus în decizia sa motivele pentru care angajamentele referitoare la cesionarea activității Camelia îi păreau necesare și suficiente pentru ca respectiva concentrare să nu fie incompatibilă cu piața comună.

149 Intervenienta consideră că Comisia expune în mod adecvat la punctul 187 din decizia sa motivele pentru care aceasta nu a crezut că este necesar să solicite societății P & G să renunțe și la activitatea non-Camelia, pe lângă activitatea Camelia.

Aprecierea Tribunalului

150 În ceea ce privește motivul întemeiat pe lipsa motivării în ceea ce privește înlocuirea angajamentelor propuse de P & G, trebuie să se amintească, cu titlu introductiv, că potrivit unei jurisprudențe constante faptul că, deși în temeiul articolului 190 din tratat Comisia este obligată să își motiveze deciziile menționând elementele de fapt și de drept de care depinde justificarea legală a măsurii și considerațiile care au condus-o la adoptarea acestei decizii, nu se impune ca aceasta să discute toate punctele de fapt și de drept care au fost invocate de fiecare parte interesată în cursul procedurii administrative (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 19 mai 1994, *Air France/Comisia*, denumită „TAT”, T-2/93, Rec., p. II-323, punctul 92). În plus, întrebarea dacă motivarea unui act îndeplinește cerințele articolului 190 din tratat trebuie apreciată nu doar în raport cu formularea acesteia, ci și în raport cu contextul acesteia, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează domeniul în cauză (a se vedea Hotărârea Curții din 29 februarie 1996, *Belgia/Comisia*, C-56/93, Rec., p. I-723, punctul 86 și Hotărârea *Skibsvearftsforeningen și alții/Comisia*, citată anterior, punctul 230).

151 În speță, Tribunalul consideră că motivarea deciziei evidențiază clar motivele pentru care Comisia a apreciat că achiziționarea de către P & G a activității non-Camelia a VPS nu era susceptibilă să conducă la crearea unei poziții dominante în favoarea societății P & G în Germania sau la consolidarea unei astfel de poziții în Spania, astfel încât angajamentul propus de P & G de a ceda activitatea Camelia îi părea suficient pentru a declara concentrarea compatibilă cu piața comună.

152 Într-adevăr, este necesar să se sublinieze că la punctul 187 din decizia sa (a se vedea punctul 54 de mai sus), după ce a luat act de substituirea mărcilor care urmau a fi cedate de către P & G, Comisia a expus mai întâi într-un tabel structura pieței absorbantelor în Germania și în Spania, după concentrare, ținând seama de achiziționarea de către P & G a activității non-Camelia a VPS și de cesionarea activității Camelia unui terț. Pe această bază, aceasta a constatat că, pe piața germană, chiar dacă P & G și-ar mări cota de piață cu 6,9 % pentru a atinge o cotă totală de 43,2 % (în valoare), această majorare ar fi atribuibilă exclusiv achiziționării de către aceasta a activității non-Camelia a VPS (adică alte mărci decât cele de calitate superioară), astfel că marca sa Always ar face obiectul concurenței din partea a doi producători importanți de absorbante de mărci de calitate superioară, Camelia și Johnson & Johnson, fiecare deținând cote de piață de 24,5 % și, respectiv, de 13,4 %. În aceste condiții, subliniind, pe de altă parte, că în Spania cota de piață a P & G nu ar crește decât cu 0,1 %, Comisia a concluzionat că „angajamentele oferite de P & G având în vedere activitatea referitoare la produsele de igienă feminină ale mărcii Camelia a VPS sunt suficiente pentru a împiedica crearea sau consolidarea unei poziții dominante pe piața germană și cea spaniolă, sau chiar în alte părți ale Spațiului Economic European” (punctul 187 din decizie), ceea ce constituie o motivare suficientă a deciziei.

153 În plus, întrucât fiecare dintre părțile deciziei trebuie să fie citită în lumina celorlalte (Hotărârea Tribunalului din 6 aprilie 1995, *Martinelli/Comisia*, T-150/89, Rec., p. II-1165, punctul 66), raționamentul Comisiei - conform căruia ca urmare a cesionării activității Camelia și deci a înlocuirii angajamentelor, P&G va fi împiedicată să obțină o poziție dominantă în Germania - este concluzia logică a evaluării efectuate în special la punctele 43, 44, 92, 114 și 125 din decizia sa, de unde rezultă că puterea operatorilor pe piață este determinată de faptul că aceștia dețin și dezvoltă o marcă bine cunoscută pe segmentul

produselor de calitate superioară, concurența mărcilor secundare și de distribuitor fiind, dimpotrivă, limitată.

154 În cele din urmă, astfel cum reiese din dosar, reclamanta însăși a insistat, în cursul procedurii în fața Comisiei, asupra importanței scăzute a mărcilor activității non-Camelia a VPS, adică mărcile secundare Blümia și Femina, indicând că „marca Femina nu este distribuită de Schickedanz în Germania decât unei clientele extrem de limitate” sau că „ținând seama de poziționarea Blümia pe piață, declinul acestei mărci ni se pare inevitabil” (scrisoarea reclamantei către Comisie din 24 ianuarie 1994).

155 În acest context, Tribunalul apreciază că motivarea deciziei expune în mod clar și neechivoc motivele pentru care Comisia a considerat că cesionarea doar a activității Camelia a VPS era suficientă pentru a declara concentrarea compatibilă cu piața comună, fără a fi necesar ca P & G să efectueze și cesionarea activității non-Camelia.

156 În ceea ce privește obiecția întemeiată pe faptul că decizia nu ar conține o analiză a efectelor achiziționării de către P & G a activității non-Camelia a VPS, Tribunalul amintește că din dispozițiile articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4064/89 reiese obligația Comisiei de a declara o concentrare compatibilă cu piața comună din momentul în care două condiții sunt îndeplinite, prima fiind aceea că respectiva concentrare nu creează și nici nu consolidează o poziție dominantă, iar a doua, că concurența pe piață nu este împiedicată în mod semnificativ prin crearea sau consolidarea unei astfel de poziții. În absența creării sau consolidării unei poziții dominante, concentrarea trebuie, prin urmare, să fie autorizată fără a mai fi necesar să se examineze efectele concentrării asupra concurenței efective (Hotărârea TAT, citată anterior, punctul 79). În aceste condiții, din moment ce în speță Comisia a motivat potrivit legii elementele pe baza cărora aprecia că achiziționarea activității non-Camelia de către P & G nu avea ca efect crearea unei poziții dominante în Germania sau consolidarea acestei poziții în Spania, Tribunalul consideră că acesteia nu i se poate reproșa lipsa motivării în ceea ce privește examinarea celorlalte efecte ale acestei achiziții pe piețele relevante.

157 În ceea ce privește argumentul conform căruia Comisia nu ar fi respectat datele referitoare la piața germană în ceea ce privește mărcile de distribuitor, este necesar să se sublinieze că în cadrul acestui motiv reclamanta reproșează, în fond, Comisiei că a subevaluat cota de piață a produselor fabricate de VPS în contul mărcilor de distribuitor și, prin urmare, că nu a declarat motivele pentru care nu le-a luat în considerare în evaluarea globală a cotelor de piață dobândite de P & G în urma concentrării.

158 În această privință, este necesar să se precizeze că reiese din tabelul de la punctul 187 din decizie că cifra de 6,9 % care corespunde, conform Comisiei, creșterii cotei de piață a P & G pe piața germană în urma concentrării, se raportează doar la cotele de piață ale mărcilor secundare de absorbante ale VPS, Blümia și Femina, și nu include cota de piață specifică a produselor fabricate de VPS ca subcontractant în numele distribuitorilor, cotele de piață ale mărcilor de distribuitor fiind examinate global pentru a evalua concurența exercitată de distribuitori în raport cu producători precum P & G.

159 Cu toate acestea, Tribunalul consideră că în speță neluarea în calcul a cotei de piață specifice a produselor fabricate de VPS ca subcontractant și vândute sub mărci de distribuitor, în cadrul cotei de piață totale a VPS nu constituie o lipsă a motivării. Într-adevăr, cotele de piață ale acestor produse trebuie, în principiu, să se atribuie doar distribuitorilor, din moment ce aceștia din urmă le vând pe piață sub propriile lor mărci și, astfel, fac concurență vânzătorilor produselor comercializate sub mărci de producător. În aceste condiții, doar în ipoteza în care Comisia ar fi apreciat, în ceea ce privește informațiile obținute în cadrul procedurii, că VPS

producea o proporție ridicată din aceste produse pe piața germană, neluarea în calcul a acestei cote de piață la evaluarea poziției obținute de P & G ar fi trebuit să fie explicată de Comisie, ținând seama de incidența probabilă a unui astfel de element asupra aprecierii puterii efective conferite de concentrare (a se vedea punctele 174 și 175 de mai jos). Întrucât aceasta a considerat, în speță, că respectiva cotă de piață specifică a VPS era redusă, decizia nu ar putea fi considerată ca fiind viciată de o lipsă a motivării. Chestiunea dacă, astfel cum susține reclamanta, Comisia a subevaluat totuși cota de piață a produselor VPS vândute sub mărci de distribuitor ține de aprecierea pe fond a deciziei atacate și nu de motivația acesteia.

160 În orice caz, Tribunalul constată că, astfel cum reiese din prezenta acțiune, reclamanta a fost perfect capabilă să conteste validitatea aprecierii pe fond efectuată de Comisie cu privire la evaluarea cotelor de piață deținute de produsele VPS vândute sub mărci de distribuitor și, prin urmare, a poziției obținute de P & G în urma concentrării.

161 Rezultă că motivul întemeiat pe o lipsă a motivării deciziei trebuie respins.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe erori evidente de apreciere

162 Acest motiv este alcătuit din trei părți. În prima parte, reclamanta susține că Comisia a apreciat în mod eronat consecințele achiziționării de către P & G a activității non-Camelia a VPS pe piața germană a absorbantelor. În partea a doua și a treia, aceasta susține că Comisia nu a măsurat în mod corect impactul tranzacției autorizate pe piața produselor din hârtie pentru uz sanitar și casnic, respectiv pe cea a scutecelor pentru copii. Aceasta concluzionează că trebuie să se anuleze decizia pentru încălcarea tratatului și a Regulamentului nr. 4064/89, în special a articolelor 2 și 8 din acesta.

Prima parte: cu privire la aprecierea eronată a consecințelor achiziționării activității non-Camelia a VPS pe piața absorbantelor

- Expunere sumară a argumentelor părților

163 Reclamanta susține că concentrarea conduce la consolidarea poziției dominante a societății P & G pe piața germană a absorbantelor, astfel încât ar trebui să se anuleze decizia pentru încălcarea articolului 2 alineatele (1) și (3) și a articolului 8 din Regulamentul nr. 4064/89.

164 În primul rând, Comisia a subestimat importanța activității non-Camelia a VPS și, în consecință, poziția obținută de P & G pe piața germană a absorbantelor în urma concentrării în măsura în care aceasta nu a luat în calcul cota de piață specifică a produselor fabricate de VPS și vândute sub mărci de distribuitor. Or, conform reclamantei, cota VPS în segmentul produselor vândute sub mărci de distribuitor este de 60 %. Această evaluare este confirmată de indicațiile furnizate de Comisie în cadrul prezentei acțiuni, de unde reiese că cota de piață a produselor VPS vândute sub mărci de distribuitor reprezintă 8,2 % în valoare și 13 % în volum din totalul pieței germane de absorbante, în 1993, care trebuie deci să se adauge la cota de piață de 43,2 % (în valoare) atribuită societății P & G în urma concentrării. De altfel, la argumentul conform căruia marca Femina a fost cedată de VPS și nu trebuie luată în calcul, reclamanta răspunde că o astfel de cesiune nu a putut avea loc decât ulterior deciziei atacate din moment ce P & G era autorizată să o păstreze. Or, aprecierea legalității deciziei atacate nu trebuie să țină seama decât de situația economică și de angajamentele existente la data adoptării deciziei și nu de evenimentele ulterioare acesteia.

165 Reclamanta consideră, în al doilea rând, că limitând obligația de cesionare la marca de produse Camelia și la uzina corespunzătoare, decizia îi permite societății P & G, datorită în

special importanței forțe de vânzare menținute în VPS, să propună marilor distribuitori înlocuirea produselor vândute sub marca Camelia cu cele din activitatea non-Camelia, precum și cu produsele mărcii Always. În plus, achiziționarea activității non-Camelia a VPS permite societății P & G să constituie o gamă completă de produse de igienă feminină și reduce în paralel posibilitatea ca produsele unei întreprinderi nou intrate pe piață să fie acceptate de marii comercianți cu amănuntul. În cele din urmă, autorizând separarea activităților VPS în domeniul igienei feminine, Comisia a favorizat slăbirea mărcii Camelia și, deci, a concurenței cu P & G.

166 Comisia consideră că obiecția reclamantei este lipsită de fundament din moment ce aceasta concluzionează că există o consolidare a unei poziții dominante fără a demonstra de ce este eronată aprecierea Comisiei, conform căreia achiziționarea VPS de către P & G nu conduce la crearea unei poziții dominante pe piața germană (Hotărârea TAT, citată anterior).

167 În orice caz, achiziționarea activității non-Camelia a VPS de către P & G nu conduce la crearea unei poziții dominante. Într-adevăr, marca Femina a fost cedată unui terț în cele din urmă, astfel încât activitatea non-Camelia efectiv achiziționată, adică Blümia și produsele vândute sub mărci de distribuitor fabricate de VPS, nu reprezenta decât o cotă de piață de ordinul a 2–3 % și are ca obiect produse de calitate mai scăzută care nu fac concurență directă produselor vândute sub mărci bine-cunoscute precum Always sau Camelia. La argumentul conform căruia cota VPS pe segmentul mărcilor de distribuitor în Germania este de 60 %, Comisia răspunde că, potrivit statisticilor comunicate de P & G la 14 februarie 1994, produsele non-Camelia ale VPS reprezentau în 1993 pe piața germană 13 % în volum și 8,2 % în valoare. În răspunsul la întrebările scrise adresate de Tribunal, Comisia a precizat pe baza statisticilor menționate mai sus că cifra nu se raporta doar la cota de piață a produselor VPS vândute sub mărcile de distribuitor, aceasta din urmă fiind evaluată la aproximativ 1,3 % din piața germană.

168 De altfel, conform Comisiei, o substituie a produselor vândute sub mărcile de calitate superioară de către produsele vândute sub mărci de distribuitor sau sub mărci secundare este foarte improbabilă ținând seama de intenția marilor distribuitori de a întreține concurența între producători pentru a putea menține o politică a marjelor de profit foarte reduse. Prin urmare, marii distribuitori s-ar aproviziona de la alți producători dacă P & G ar căuta să profite de buna poziționare a mărcii sale Always prin creșterea prețurilor.

169 Partea intervenientă susține că, în timpul procedurii administrative, reclamanta a insistat asupra faptului că angajamentul de a ceda activitatea non-Camelia ar avea un efect nesemnificativ asupra concurenței. Aceasta adaugă că, în orice caz, P & G nu a păstrat niciuna dintre mărcile non-Camelia.

— Aprecieră Tribunalului

170 Tribunalul subliniază, cu titlu introductiv, că, deși reclamanta susține că concentrarea în cauză este de natură să consolideze poziția dominantă a P & G pe piața germană a absorbantelor în timp ce, în decizia sa, Comisia a concluzionat că nu s-ar crea o poziție dominantă pe această piață, este necesar să se considere că, astfel, reclamanta susține, cel puțin implicit, că Comisia a comis o eroare de apreciere prin faptul că a ajuns la această concluzie, astfel că ea nu ar putea fi împiedicată să conteste legalitatea deciziei Comisiei în această privință (a se vedea Hotărârea TAT, citată anterior, punctul 86).

171 Este necesar să se amintească faptul că, în conformitate cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4064/89, „o concentrare care nu creează sau nu consolidează o poziție

dominantă, în urma căreia concurența efectivă pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia ar fi împiedicată, trebuie declarată compatibilă cu piața comună”. [traducere neoficială] Dimpotrivă, conform aceluiași articol alineatul (3), o concentrare care creează sau consolidează o astfel de poziție trebuie declarată incompatibilă cu piața comună. În evaluarea sa, Comisia trebuie, în temeiul articolului 2 alineatul (1) din regulamentul, să țină seama, în special, de poziția pe piață a întreprinderilor implicate și de accesul acestora la piețe.

172 În speță, reclamanta susține că în decizia sa Comisia ar fi comis o eroare de apreciere atât în ceea ce privește evaluarea, ca și cote de piață, a poziției activității non-Camelia a VPS pe piața germană a absorbantelor, cât și în ceea ce privește accesul privilegiat la marii distribuitori conferit societății P & G datorită achiziționării acestei activități și efectul, presupus prejudiciabil, al separării activităților Camelia și non-Camelia ale VPS.

173 În ceea ce privește, în primul rând, obiecția întemeiată pe subevaluarea cotelor de piață ale activității non-Camelia, este necesar mai întâi să se sublinieze că faptul că una sau toate mărcile activității non-Camelia ar fi fost în cele din urmă cedate unor terți, ulterior adoptării deciziei care autoriza P & G să achiziționeze această activitate în întregime, nu putea fi luată în calcul de Tribunal din moment ce, în temeiul unei jurisprudențe constante, legalitatea unei decizii trebuie să fie apreciată în funcție de elementele existente la momentul adoptării sale (a se vedea, în special, Hotărârea SNCF și British Railways/Comisia, citată anterior, punctul 48). Este necesar așadar să se verifice dacă, astfel cum susține reclamanta, Comisia a comis o eroare de apreciere estimând în decizia sa că P & G își va mări cota de piață cu 6,9 % în valoare, cifră care corespunde doar cotelor de piață ale mărcilor secundare ale VPS, Blümia și Femina, fără a ține seama de cota de piață specifică a produselor fabricate de VPS în numele distribuitorilor.

174 Tribunalul consideră că doar neluarea în calcul a acestor cote de piață nu este de natură să demonstreze comiterea de către Comisie a unei erori de apreciere în ceea ce privește evaluarea poziției societății VPS pe piață. Într-adevăr, în cadrul evaluării puterii pe piață a unei întreprinderi parte la o concentrare, cotele de piață ale produselor pe care le fabrică ca subcontractant în numele distribuitorilor care revând aceste produse sub propriile lor mărci, nu ar putea în principiu să fie imputate în totalitate sau în parte cotei de piață pe care o deține această întreprindere în ceea ce privește produsele similare pe care le vinde sub propria marcă. Din moment ce distribuitorii vând aceste produse sub propriile lor mărci pentru a face concurență produselor vândute sub mărcile producătorilor, cota de piață pe care aceștia o dețin ca urmare a acestor vânzări trebuie, deci, ca regulă generală, să le fie atribuită acestora pentru a evalua concurența la care sunt supuși producătorii mărcilor de calitate superioară sau ai mărcilor secundare.

175 Desigur, în ipoteza pretinsă de reclamantă, conform căreia la data adoptării deciziei, VPS ar fi produs aproximativ 60 % din produsele vândute în Germania sub mărci de distribuitor, neluarea în calcul a acestei cote de producție ar conduce, în speță, la subevaluarea puterii efective a acestei întreprinderi pe piață și, deci, a poziției dobândite de P & G în urma concentrării. Într-adevăr, într-un astfel de caz, faptul că VPS este principala sursă de aprovizionare a distribuitorilor pentru produsele pe care aceștia din urmă le vând sub mărcile proprii ar fi putut conferi societății P & G, datorită achiziționării activității non-Camelia, un acces privilegiat la marii distribuitori și ar fi putut să îi permită practicarea, în raport cu distribuitorii, a unei politici comerciale care condiționa livrarea acestor produse de cumpărarea prioritară a absorbantelor purtând marca sa de calitate superioară.

176 Cu toate acestea, este important să se constate că, în cursul procedurii în fața Tribunalului, Comisia a demonstrat potrivit legii, pe baza statisticilor care i-au fost

comunicate de P & G la 14 februarie 1994, în cadrul evaluării proiectului de concentrare notificat, cota de piață redusă a produselor fabricate de VPS și vândute sub mărci de distribuitori. Într-adevăr, reiese din aceste date că cota de piață a întregii activități non-Camelia a VPS, inclusiv produsele vândute sub mărci de distribuitor, se ridică la 8,2 % (în valoare) din piața germană a absorbantelor în 1993, adică o cotă de piață doar pentru produsele VPS vândute sub mărci de distribuitor de numai 1,3 % (în valoare) (8,2 % minus 6,9 %). De altfel, având în vedere faptul că, în conformitate cu decizia și observațiile necontestate ale Comisiei, cota de piață a tuturor mărcilor de distribuitor era de ordinul a 12,5 % (în valoare), rezultă că cota deținută de VPS în producția de absorbante vândute sub mărci de distribuitori nu era decât de aproximativ 10 %.

177 Dat fiind că, dimpotrivă, susținerile reclamantei în ceea ce privește cota de piață specifică a produselor VPS vândute sub mărci de distribuitor nu sunt susținute de niciun element de probă și nicio cifră de natură să conteste temeinicia evaluării efectuate de Comisie, argumentul întemeiat pe subevaluarea cotelor de piață ale activității non-Camelia trebuie, prin urmare, să fie respins (a se vedea, de exemplu, Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 1991, Hilti/Comisia, T-30/89, Rec., p. II-1439, punctul 89).

178 În ceea ce privește, în al doilea rând, obiecția întemeiată pe o eroare de apreciere în ceea ce privește accesul privilegiat la mării distribuitori, care i s-ar acorda societății P & G în urma concentrării, Tribunalul consideră că, în circumstanțele speței, o astfel de argumentație nu este de natură să demonstreze că respectiva concentrare ar avea drept efect crearea unei poziții dominante pe piața relevantă. Astfel, având în vedere importanța redusă a cotelor de piață ale mărcilor secundare ale VPS - Blümia și Femina - și cea a produselor fabricate de VPS în numele distribuitorilor, simpla susținere că P & G ar dispune, datorită achiziționării acestora, de puterea de a împiedica accesul concurenților la mării distribuitori nu pare a fi întemeiat. De altfel, reclamanta nu furnizează niciun element de susținere a argumentului conform căruia P&G ar putea propune distribuitorilor substituirea produselor Camelia de către produsele non-Camelia mai ales că în decizia sa Comisia a demonstrat că piața absorbantelor se caracteriza prin fidelitatea consumatoarelor față de marcă, în special pe segmentul produselor de calitate superioară (punctele 97 și 125 din decizie). Prin urmare, acest motiv al reclamantei trebuie să fie respins, la fel ca argumentul conform căruia Comisia ar fi favorizat slăbirea în viitor a mărcii Camelia autorizând o separare a activităților societății VPS, ceea ce constituie o simplă ipoteză.

179 În lipsa prezentării de către reclamantă a elementelor de probă în sprijinul argumentației sale, Tribunalul apreciază că, ținând seama de caracteristicile pieței relevante și de cota de piață a celor doi concurenți principali ai P & G pe segmentul mărcilor de calitate superioară, Comisia era, prin urmare, îndreptățită să considere că o cotă de piață de 43,2 % nu permitea să se concluzioneze că s-ar crea o poziție dominantă (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 14 februarie 1978, United Brands/Comisia, 27/76, Rec., p. 207, punctele 108 și 109), fără să fie necesar, pe de altă parte, să se mai examineze efectele auxiliare ale concentrării asupra concurenței (a se vedea Hotărârea TAT, citată anterior, punctul 79).

180 În aceste condiții, prima parte a motivului trebuie respinsă.

Partea a doua: cu privire la aprecierea eronată a consecințelor concentrării pe piața produselor din hârtie pentru uz sanitar și casnic

— Expunere sumară a argumentelor părților

181 Reclamanta îi reproșează Comisiei că nu a ținut seama, în cadrul analizei consecințelor concentrării pe piața produselor din hârtie, de poziția societății P & G în Statele Unite și de dezvoltarea capacităților financiare ale acesteia în urma cesionării activității Camelia. Or, potrivit reclamantei, achiziționarea societății VPS, ale cărei cote de piață în Germania ar fi de ordinul a 15–20 %, ar da societății P & G posibilitatea de a intra pe piața europeană și de a majora cotele sale de piață datorită resurselor sale financiare și poziției sale de lider pe piața nord-americană. În plus, abandonarea proiectului de cumpărare a activității Camelia ar permite societății P & G să mobilizeze resursele financiare care îi fuseseră inițial destinate. În absența unei astfel de analize, Comisia ar fi încălcat articolul 2 alineatele (1) și (3), precum și articolul 8 din Regulamentul nr. 4064/89.

182 Comisia consideră că reclamanta se limitează la a critica pretinsa neluare în seamă a anumitor elemente fără a demonstra că luarea în seamă a acestora ar fi dus la un rezultat contrar și fără a dovedi că analiza Comisiei este eronată. În plus, aceasta ar fi examinat în decizia sa impactul intrării societății P & G pe piața europeană dar ar fi considerat că nu existau îndoieli serioase ținând seama de cota de piață a VPS, de absența societății P & G de pe această piață în Europa și de caracteristicile pieței, precum prezența unor concurenți puternici, creșterea pieței și importanța mărcilor de distribuitor. În ceea ce privește argumentul întemeiat pe renunțarea la cumpărarea activității Camelia, Comisia consideră că, ținând seama de resursele financiare ale P & G în general, vânzarea activității Camelia nu este de natură să afecteze în mod direct cheltuielile pe piața produselor din hârtie pentru uz sanitar și casnic.

183 Intervenienta susține că la alineatul (13) din decizia sa, Comisia a ținut seama de impactul potențial asupra pieței europene al poziției P & G pe piața produselor din hârtie pentru uz sanitar și uz casnic în Statele Unite și în Canada și că a constatat că nu există suprapunere între activitățile societăților VPS și P & G. Aceasta subliniază că, în orice caz, cotele de piață dobândite de P & G în urma concentrării sunt de ordinul a 4 % și nu pot așadar să genereze îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea concentrării cu piața comună.

— Aprecierea Tribunalului

184 Tribunalul subliniază că, în speță, reclamanta se prevalează de neluarea în seamă de către Comisie a pretinselor efecte ale concentrării în sectorul produselor din hârtie fără a demonstra în ce mod concentrarea în cauză ar conduce la crearea unei poziții dominante pe una dintre piețele relevante ale acestui sector. Într-adevăr, este necesar să se sublinieze că reclamanta nu contestă faptul, constatat în decizie (a se vedea punctul 47 de mai sus), că P & G nu desfășura nicio activitate în Europa în acest sector la data notificării concentrării astfel încât concentrarea în cauză nu genera o suplimentare a cotelor de piață ale întreprinderilor implicate. În plus, nu s-a susținut că Comisia ar fi comis o eroare de apreciere constatând rolul important al concurenților și al mărcilor de distribuitori în acest sector și considerând că, având în vedere acești factori, chiar reținând definiția cea mai restrânsă posibil a pieței, adică piața germană a batistelor de hârtie, unde VPS deținea o cotă de piață cuprinsă între 35 și 40 %, concentrarea nu genera îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu piața comună. Or, în absența creării sau a consolidării unei poziții dominante, o concentrare trebuie autorizată fără a fi necesar să se examineze presupusele efecte ale acesteia asupra concurenței efective (a se vedea Hotărârea TAT, citată anterior, punctul 79). În aceste circumstanțe, Tribunalul apreciază că reclamanta nu poate să conteste legalitatea analizei Comisiei cu privire la consecințele concentrării în ceea ce privește produsele din hârtie.

185 În orice caz, concluzia Comisiei conform căreia concentrarea nu generează îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu piața comună în ceea ce privește aceste produse nu este cu nimic

infirmată de argumentele reclamantei. Într-adevăr, presupunând că resursele financiare ale P & G și poziția acesteia pe piața nord-americană îi permit să majoreze cotele de piață ale VPS, ceea ce constituie însuși obiectivul acestei concentrări, rămâne la fel de adevărat faptul că reclamanta nu demonstrează în ce mod astfel de circumstanțe ar fi trebuit să determine Comisia să interzică respectiva concentrare în absența creării sau consolidării unei poziții dominante pe piețele considerate relevante de către aceasta din urmă (a se vedea Hotărârea TAT, citată anterior, punctul 87).

186 Prin urmare, a doua parte a motivului trebuie respinsă.

Partea a treia: cu privire la aprecierea eronată a consecințelor concentrării pe piața scutecelelor pentru copii

— Expunere sumară a argumentelor părților

187 Reclamanta acuză Comisia că nu a analizat consecințele cesiunii către terți a activităților referitoare la „scutece pentru copii” ale societății VPS, în Germania și Spania și, prin urmare, că nu a luat măsuri de natură să mențină concurența cu P & G, care era deja dominantă pe aceste piețe. În ceea ce privește, în special, piața germană, Comisia nu ar fi exercitat niciun control în ceea ce privește calitățile cumpărătorului activității VPS, astfel încât alegând un operator care nu ar dispune de mijloacele financiare și comerciale pentru a rămâne în mod durabil pe piața mărcilor de producător, P & G ar fi în măsură să elimine produsele VPS, care fac concurență produselor sale Pampers. Aceasta deduce astfel că, în cazul în care produsele societății VPS ar dispărea, P & G, care deține 51 % din piață, va dispune de o poziție dominantă față de concurenții de importanță redusă care dețin cote de piață de ordinul a 9 și 5 %. Având în vedere aceste elemente, Comisia ar fi trebuit să se opună cesiunii sau, cel puțin, să impună societății P & G obligații în ceea ce privește calitatea cumpărătorului acestor activități pentru a permite menținerea concurenței între produsele VPS și produsele vândute de P & G. În absența unor astfel de măsuri, decizia ar fi contrară articolului 2 alineatele (1) și (3) și articolului 8 din Regulamentul nr. 4064/89.

188 Comisia subliniază faptul că criticile și ipotezele formulate de reclamantă nu demonstrează că achiziționarea societății VPS de către P & G ar fi condus la crearea sau la consolidarea unei poziții dominante, astfel încât această obiecție ar fi inoperantă (Hotărârea TAT, citată anterior). În orice caz, întrucât P & G nu a dobândit controlul activității referitoare la „scutece pentru copii” a VPS, activitatea respectivă nu ar fi fost vizată de concentrare astfel încât aceasta nu avea competența de a impune obligații în privința terților selecționați pentru achiziționarea activității.

189 Intervenienta aderă la argumentele Comisiei și consideră că aceasta ar fi comis un abuz de putere dacă și-ar fi extins puterea de control asupra vânzării de către P & G a activităților referitoare la „scutece pentru copii” ale VPS din moment ce P & G nu dobândise niciodată controlul acestora.

— Aprecierea Tribunalului

190 Tribunalul amintește că, astfel cum reiese din decizie și din observațiile necontestate ale Comisiei, părțile la concentrarea în cauză au înțeles în mod clar să excludă din obiectul concentrării sectorul de activitate al VPS referitor la igiena infantilă, adică scutecele pentru copii, această activitate fiind destinată a fi cedată unui terț concomitent cu autorizarea concentrării. În această privință, este necesar să se sublinieze că, în temeiul acordurilor de achiziție notificate Comisiei, acest sector de activitate trebuia să fie disociat de societatea VPS

și încredințat unui mandatar, deja desemnat la data notificării, al cărui mandat era de a asigura vânzarea către un terț în termene scurte începând de la încheierea achiziționării societății VPS de către P & G (punctele 5 și 6 din decizie). Rezultă din aceste elemente că în absența transferului efectiv și durabil al controlului acestei activități către P & G, activitatea în cauză nu era vizată de proiectul de concentrare supus Comisiei spre evaluare. Prin urmare, în lipsa realizării unei concentrări economice în măsură să conducă la crearea unei poziții dominante sau la consolidarea unei astfel de poziții pe piața germană și cea spaniolă a scutețelor pentru copii, reclamanta nu poate acuza Comisia că nu a adoptat o poziție cu privire la alegerea, presupusă prejudiciabilă pentru menținerea unei concurențe efective, a operatorului terț desemnat în speță pentru a achiziționa această activitate a societății VPS, Comisia neavând competență în acest sens în cadrul Regulamentului nr. 4064/89.

191 Pentru aceleași motive, argumentul conform căruia Comisia ar fi trebuit, cel puțin, să impună obligații în ceea ce privește calitățile cesionarului acestei activități, în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4064/89, este inoperant. În această privință, trebuie amintit, în plus, că nu este de competența instanței, în cadrul acțiunii în anulare, să înlocuiască aprecierea Comisiei cu propria sa apreciere și să se pronunțe asupra chestiunii dacă aceasta trebuia să includă în decizia sa condiții sau obligații, în temeiul articolului menționat, mai ales din moment ce această dispoziție privește examinarea cu privire la fond a compatibilității proiectului de concentrare cu piața comună ulterior inițierii procedurii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 4064/89 (a se vedea Hotărârea Dan Air, citată anterior, punctul 113).

192 Prin urmare, partea a treia a motivului, întemeiată pe lipsa analizei de către Comisie a consecințelor concentrării, în ceea ce privește piețele scutețelor pentru copii, trebuie respinsă.

193 Din toate considerentele precedente rezultă că acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

194 În conformitate cu articolul 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, iar Comisia și P & G, intervenientă, au solicitat acest lucru, se impune obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă)

hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă reclamanta la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a cheltuielilor efectuate de către P & G, intervenientă.

Bellamy

Briët

Kalogeropoulos

Potocki

Jaeger

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 27 noiembrie 1997.

Grefier

Președinte

